kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı: 23 — 16 ocak 1977 pazar — 150 kuruş

mücadelemiz emperyalizm ve faşizm ve her türlü gericilik ülkemizde yok edilinceye kadar sürecektir

ZAFER BİZİMDİR

Genel Başkan
Behice BORAN

1977 yılı başlarında Türkiye'nin mali, ekonomik politik ve sosyal açıdan durumu hiç de içaçıcı, umut verici değildir. Bunu hepimiz biliyoruz. Günlük gazetelerin manşetlerine bir göz atmak bile durumun böyle olduğunu anlamaya yetiyor. Ve ilk göze çarpan husus da, böylesine ciddi, hatta vahim bir durumda MC iktidarının ciddiyetsizliğidir. Bu ciddiyetsizliği, endazesi olmayan, yani ölçüsüz, yüksekten atan demeçlerinde gördüğümüz gibi, son aylarda ardı ardına yer alan, temel atma törenlerinde de yaşadık. Projesi hazırlanmamış, hesapları yapılmamış, arsaları alınmamış yatırımlar için rastgele çukur kazıp iki kürek harç atmakla yapılan temel atma törenleri günün alay konusu haline gelmişti. Ne var ki MC iktidarının bu ciddiyetsizlikleri alay konusu yapılıp hafife alınacak davranışlar değildir. Bu ciddiyetsizliğin kendisi ciddi bir sorundur. Bir ülkenin iktidarı kendisini gülünç duruma düşüren ciddiyetsizliklere başvurdu mu, bu ciddi bir sorun yaratır.

1977 BÜTÇESİ : İKTİDARIN SON CİDDİYETSİZLİK ÖRNEĞİ

Bugünlerde Meclis komisyon görüşmelerinde tartışılan 1977 bütçesi bu ciddiyetsizliklerin en son örneğidir. Partimizin uzmanları 1977 yılı bütçesini 5 yıllık 3. Planın 1977 yılı programı ile ve diğer resmi belgelerle birlikte incelediler. Çıkan birinci sonuç 1977 bütçesinin bir rakkamlar anarşisi olduğudur, rakkamlarla akıl almaz biçimde oynandığıdır. MC iktidarı kendisini başarılı gösterebilmek için rakkamlarla dilediğince oynamıştır. 1976'nın iyi bir gelişme yılı olduğunu gösterebilmek için gerektiğinde bir önceki yıl, 1975'e ait gösterge, rakkam, küçültülmüş, ama 1975 yılı da MC yılı olduğu için bu sefer daha önceki yılların rakkamlarıyla da oynanarak onlar da küçültülmüş. Böylece, örneğin, milli gelir istatistikleri 1969 yılına kadar değiştirilmiştir. Rakkamlarda daha başka oynamalar da yapılmış. 1976 yılı sonuna ilişkin bir değer, bir rakkam, yıl başındaki rakkamlarla karşılaştırılıyorsa yüksek tutulmuş, 1977 yılına ilişkin bir hedef rakkamla karşılaştırılıyorsa, o zaman da düşük rakkam kullanılmış. Rakkamlar anarşisi yaratan diğer bir yöntem de, resmi belgelerde çok ve değişik veriler, rakkamlar kullanılmasıdır. Bu arada, devletin resmi bütçesinde OECD'nin, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının, yani yabancı bir teşekkülün verileri kullanılmış. Bu ise, en hafif tabiriyle, yakışıksız bir davranıştır. Ciddi bir iktidar, bütçesinde, kendi resmi kaynaklarından edindiği bilgileri, istatistikleri kullanır.

Bu yönüyle 1977 bütçesi benzeri olmıyan bir bütçe taslağıdır. Bu, durumu nitelemek için ciddiyetsizlik kelimesi de yetersiz kalmaktadır. Düpedüz ayıptır bu yapılanlar.

1977 yılı bütçesi kapitalizm çerçevesi içinde dahi ekonomik sorunlara az buçuk olsun çözüm getirebilecek bir bütçe değildir. Bütçe'de verilen ve resmi gazetenin 11 Aralık 1976 günlü sayısında çıkan rakkamların karşılaştırılmasından, 1977'de en az % 10 oranında devalüasyon yapılacağı yani paranın değerinin daha da düşürüleceği sonucu çıkmaktadır. Ayrıca % 22 - 25 dolaylarında bir enflasyonun öngörüldüğü de anlaşılmaktadır. Bu iki olgu karşısında, MC'nin 1977'nin bir «yatırım» yılı olacağı iddiası suya düşmektedir. Bütçede yatırım harcamaları 63 milyar lira olarak gösterilmektedir. Ama fiyat artışları hesaba katıldığında bu rakkam gerçekçi olmaktan çıkmaktadır; kamu yatırımlarında 1976'ya kıyasla 1977'de hemen hiç artış olmıyacağı, konsolide bütçe içinde yatırım harcamalarının payının yine % 22,2 oranında kalacağı açıkça belirmektedir. Atılan sözde yatırım temellerinin sonu gelmiyeceği, iddia edilen «büyük yatırım hamlesi»nin gerçekleşmiyeceği bu suretle de ortaya çıkmaktadır.

1977 bütçesinin eleştirisi konusunda daha söylenecek çok söz var. Örneğin, bütçe açıklarını kapatabilmek için Deprem fonundan Toprak ve Tarım Reformu fonuna kadar çeşitli fonlara el konulabiliyor. Tekel zamlarından oluşturulan 1,7 milyar TL. tutarında fon böyle kullanılmıştır ve Van Depremi sırasında bu fonda hiç para kalmadığı ortaya çıkmıştır. Toprak ve Tarım Reformu için Arazi Vergisinden ayrılan fonlar da bu yıl bütçe açıklarının kapatılmasında kullanılacaktır. Petrol ürünlerindeki fiyat artışlarını karşılamak üzere kurulmuş olan Akaryakıt İstikrar Fonunda ise tek kuruş kalmadığı bütçenin gelirler faslında açıkça görülmektedir. Söz konusu fonlar sosyal amaçlı fonlardır. Bunların bütçe açıklarını kapatmak için tüketilmesinin halkın zararına olduğu uzun söze hacet bırakmayacak kadar açıktır.

Zaten 1977 bütçesinin tümü özel sektörün lehine işleyecek, yükü emekçi kitlelerin sırtına yükleyecek bir bütçedir. Bu mekanizma nasıl işliyor? Kısaca şöyle :

1- Fiyatlar durmadan yükselirken 1977'de de % 25 dolayında yükselecekken, Kamu İktisadi Teşekküllerinin ürettikleri malların fiyatları MC iktidarınca baskı altında tutuluyor, yükseltilmiyor. Bu malları ise büyük

ölçüde özel sektör kullanıyor. Böylece özel sektöre ucuz mal sağlanmış oluyor. Ama ürettiği malların fiyatları yükseltilmediğinden, Kamu İktisadi Teşekkülleri devamlı ve milyonları aşan zarara uğrayıp, açık veriyor. Bu açıklar ise Sosyal Sigortalar Kurumu fonlarından ve Emekli Sandığı, Meyak ve Bağ-Kur fonlarından kapatılıyor. Bilindiği gibi söz konusu fonlar işçilerden, memurlardan, emeğiyle hayatını kazananlardan yapılan kesintilerden oluşuyor. Demek ki, emeğiyle çalışanların sırtından özel sektöre kâr sağlanıyor.

2- Vergilerin ağır yükünün emekçilerin sırtında olduğu artık çok bilinen bir gerçek. Gelir vergisinin üçte ikisini emekçiler ödüyor. 1977 bütçesinde gelir vergisi hasılatı 18 milyarlık bir artışla 61 milyar olarak öngörülmüş. Bunun 40 milyonunu emekçiler ödeyecek. Sermaye sınıfının -burjuvazinin- daha az vergi ödemesi yanı sıra, ödemesi gerekeni de tam ödemiyor. Maliye Bakanının açıkladığına göre Maliyenin 19 milyar liralık vergi alacağı var. Bu vergi kaçakçılığı değil, o da ayrı büyük bir sorun. Bu, açığa çıkarılmış, tahakkuk ettirilmiş ama ödenmemiş 19 milyar vergi tutarı. İşçilerden ve memurlardan vergiler ücret ve maaşları üzerinde daha başta kesildiğine göre bu 19 milyarlık vergiyi ödemeyenler her halde ücretli ve maaşlılar değil. Ayrıca, teşvik tedbirleri adı altında, vergi indirimleri ve iadeleri yoluyla özel sektöre ödediği vergilerin de büyük bir kısmı geri veriliyor.

3- Ve nihayet enflasyonun, fiyat artışlarının emekçi halk kitlelerinin geçim sıkıntısını ağırlaştırdığı, yaşam düzeyini düşürdüğü, sermayeye ise tatlı kârlar sağladığı bilinen bir gerçek.

Özetlersek, 1977 bütçesi MC iktidarının büyük sermayeden yana, emekçi halk kitlelerine karşı niteliğini bir kez daha açığa vuran bir belgedir.

TAM BOY FAŞİZMİN ORTAMI HAZIRLANIYOR

MC iktidarının halk kitlelerine karşı, sermayeden yana oluşu, demokratik özgürlükleri, hareketleri kısıtlamak, bastırmak, geriletmek istemesinden, bu yöndeki girişim ve eylemlerinden de bellidir. MC iktidara geldiğinden beri örtülü veya açık tam boy faşizmin şartları, ortamı hazırlanıyor. Biz kuruluşumuzdan beri, işçi sınıfının partisi olarak bu konu üzerinde ısrarla durduk. MC iktidarı halktan korkuyor; işçinin, emekçinin bilinçlenmesinden, örgütlenmesinden, mücadelesinden ürküyor. Çünkü bu mücadele güçlendikçe kendi iktidarının sallandığı, tehlikeye düştüğünü biliyor.

Geriye doğru iki kez değiştirilmiş olan Anayasa ve diğer kanunlarda yapılan değişiklikler MC'nin anti - demokratik, baskıcı politikasını yürütmek için yetmiyor. 1971 öncesinde de Demirel solu sağa kırdırtmak yöntemini uygulamıştı. Ama bu yönde şimdi yapılanlar o zaman yapılanları fersah fersah geride bıraktı. Şimdi faşist güçler açıkça, pervasızca, küstahça örgütlendirilip her gün bir kaç yerde birden çeşitli saldırılara, cinayetlere yönlendiriliyor. Bu işleri beceren ülkü ocaklıların, komandoların başı Başbakan Yardımcısı olarak hükümette yeralıyor. Yapılan kanlı saldırılar kadar pervasız demeçler veriyor. Bununla beraber, olup bitenlerin sorumluluğunu yalnızca Türkeş'e yüklemek hata olur. Demirel Türkeş ile işbirliği halindedir. Solu sağa kırdırmak görevini Türkeş'e yüklemek üzere onu hükümete almış, başbakan yardımcılığı koltuğuna oturtmuştur. Yine aynı amaçla Türkeş'e devlet aygıtında belli kadrolar verilmiş; bu kadroların ülkücüler ve komandolarla doldurulmasına müsaade olunmuştur. Türkeş'e bu derece paye verilmesi ve kolaylıklar sağlanması onun Meclis'te sahip olduğu üç oyla izah edilemez. Bir üç oy için bu denli imtiyazlar tanınmaz. Demirel kendi partisine yaptıramadığı veya yaptırmak istemediği işi Türkeş'e ve onun örgütlerine ve yandaşlarına yaptırmaktadır.

Türkeş, partisi ve yan örgütleri konusunda üzerinde durulmıyan önemli bir nokta var. Türkeş yurt içinde ve dışında kamplar açmak, örgütler kurmak, talimler, karate ve benzeri eğitimler yapmak için parayı nereden buluyor? Bütün bu girişimler ve eylemler gelip paraya dayanır. Türkeş'in örgüt ve eylemlerinin iç ve dış para kaynaklarının araştırılması gerekir.

Durum bu denli apaçık ortadayken; silahlı, kanlı saldırıları, cinayetleri önlemek için MC iktidarı küçük parmağını oynatmazken, Demirel'in zaman zaman, olaylar karşısında üzüntü duyduğunu belirtmesi, zaman zaman da devletin tüm kanunsuzlukları, anarşiyi önliyecek güçte olmasıyla övünmesi, görülmedik bir pervasızlıktır, kamuoyuyla adeta alay etmektedir.

Ama yapılanlar alay konusu olabilecek türden değildir. Yaralananlar ve öldürülenlerden öte, sağ kalanların, tüm bir genç öğrenci kuşağın sinirsel, ruhsal sağlığı tahrip olunuyor. Her an saldırıyla, ölümle karşılaşma, okuldan, yurttan uzaklaştırılma olasılığının gerilimi altında öğrencilerin ve öğretmenlerin normal çalışabilmeleri, huzur içinde olabilmeleri mümkün müdür? Toplumun geleceğini eline alacak kuşak insafsızca hoyratça harcanılmak isteniyor.

GERİCİLİĞE, FAŞİZME KİTLE TABANI OLUŞTURULMAK İSTENİYOR

Saldırılar, dövmeler, yaralama ve öldürmeler de yetmiyor. MC iktidarı sorunu akılınca kökünden çözümlemek istiyor. Öğretmen kadrolarını ve öğrenci saflarını ülkücülerle, komandocularla, şeriatcılarla, kısacası, gericiler ve faşistlerle doldurmak, tüm ilericileri bu kadrolardan ve saflardan dışarı atmak. Sonra geri kalanları şeriatçı - ırkçı ideolojiyle yetiştirip şartlandırmak. Böylece, gericiliğe, faşizme bir kitle tabanı oluşturmak. İmam Hatip Okullarının, kuran kurslarının durmadan çoğaltılması, yobaz şartlandırmayı pekiştiren gençlik kamplarının kurulması, din görevlilerinin ve örgütlerinin siyasal amaçlarla kullanılması; memur, öğretmen, işçi kesimlerinde gerici, faşist örgütlenmelere girişilmesi, hepsi, gericiliğe, faşizme kitle tabanı oluşturma çabalarıdır. Şeriatçı gericilik de, ırkçı faşizm de büyük sermaye kesimlerine dayanmak, onların hizmetinde olmakla beraber kitleler içinde dayanak bulmadan, kitle tabanı oluşturmadan edemez, ayakta duramaz.

Son günlerde ayyuka çıkan eğitim enstitüleri giriş sınavları ve orta öğretim ders kitapları rezaletleri bu belirttiğimiz, kitle tabanı yaratma amacıyla yapılan girişimlerin en çarpıcı örnekleridir. Durumunun gittikçe sıkışıp daraldığını hisseden MC iktidarı ipin ucunu kaçırmış, tüm ölçülerin dışına çıkmıştır. Baş gösteren sert tepkiler karşısında eğitim enstitüleri giriş sınavlarını yenilemek zorunda kalmıştır. Ama sonuç değişmemiştir. İkinci sınavda da ülkücüleri ve komandoları seçme yöntemleri bulunmuştur. Öğretmenlerin yetkili kuruluşu TÖB - DER bu sınavlar konusunda Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararına uyulmasını, haklı olarak, ısrarla talep etmektedir. Şimdi MC iktidarı ve onun Milli Eğitim Bakanı orta öğretim ders kitapları rezaletini geçiştirmek telaşı içindedir. Öğretmen okulları giriş sınavlarını yenilemek nasıl sonucu değiştirmediyse, ders kitaplarından bazı satır ve paragrafları «baskı hatası» diye gösterip düzeltmek ve metinden çıkartmak da bir şey değiştirmeyecektir. Kitapların içeriğine hakim olan zihniyet bakış açısı bilime aykırıdır, gerici, faşist ideolojiyi genç kuşaklara aşılama amacına yöneliktir. Bu kitapların tümünün öğretimden kaldırılması ivedi bir gerekliliktir.

Gericiliğe, faşizme kitle tabanı oluşturma çabaları yanında bir de devlet aygıtını ele geçirme ve faşistleştirme, en azından sağcılaştırma eylemleri vardır. Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve kamuoyunca pek bilinmeyen daha bir takım kuruluşların kadrolarına MHP'liler ve yandaşları dolduruldu. Milli Eğitim Bakanı AP'li ama, az önce işaret ettiğimiz gibi Demirel Türkeş'le işbirliği halinde, MSP'liler de kendi ellerindeki bakanlıkların ve o bakanlıklara bağlı kurumların kadrolarına kendi yandaşlarını doldurdular ve dolduruyorlar. Bu sadece, mevcut kadrolardan istemedikleri kişileri çıkarıp kendi adamlarını getirmek biçiminde olmuyor. Bir çok gereksiz yeni kadrolar açıyorlar, kendi adamlarıyla doldurmak için. Böylece bütçenin dar kaynakları bu gereksiz kadroların maaşları için israf olunuyor. Bu yapılanlar, öteden beri bilinen «partizanlık», yani kendi yandaşlarına yemlik sağlama, sınırını aşıyor. Amaç, devlet aygıtını ele geçir-

her işyerinde bir çalışma ekibi, her köyde bir çalışma ekibi

mek, böylece gerici, faşist bir yönetimin temel unsurlarından birini oluşturmaktır.

Bu arada MC iktidarı orduyu da kollamaktadır. Geçen yıl hava kuvvetleri komutanının istifa etme durumunda bırakılması ve onun yerine yapılan atamalarda çevrilen manevralar MC'nin ve özellikle Demirel'in ordu üst kademelerine kendi istediği kişileri getirmek, bu üst kademeleri MC'leştirmek girişimidir. Şimdi de 1977 bütçesinde milli savunma bakanlığına ayrılan ödenekler toplam bütçe tutarının % 20'sidir. Basında çıkan haberlere göre Nato ülkeleri içinde askeri harcamalarını en hızlı artıran ülke Türkiye'dir. MC iktidarı bir silahlanma yarışına girmiş durumdadır. Bu aşırı askeri harcamalar yurt savunması gerekçesiyle haklı gösterilemez. Askeri harcamalar için bu kadar büyük ödenekler ayrılması esasen büyük finansman kaynağı sıkıntısı içinde olan ekonomiyi daha da bunaltır. Oysa bir ülkenin savunma gücü ekonomisinin gücüyle de orantılıdır. İkinci bir nokta, Türkiye silahlı kuvvetlerini sadece ve sadece yurt savunması için örgütlemeli ve donatmalıdır, hiç bir fütühat emellerine, askeri maceralara girişme düşüncelerine kapılmaksızın. Ve Nato stratejisine göre silahlı kuvvetlerin örgütlenmesi, konumların düzenlenmesi ve eğitim kesinlikle terkedilmelidir. Yurt savunması gereklerine uygun yeniden örgütlenme, düzenleme, eğitime ve donatıma daha az masrafla daha etkin bir savunma gücü yaratır.

MC İKTİDARININ POLİTİKASI, BÜYÜK SERMAYENİN EKONOMİK VE POLİTİK İKTİDARINI SÜRDÜRMEYE YÖNELİKTİR

MC'nin yürüttüğü politikanın, yaptığı işlerin sorumluluğunu sadece MC iktidarına yüklemek yüzeysel bir bakış açısına göre hüküm vermek olur, hata olur. Günlük basında, radyo ve televizyon haberlerinde en çok partiler, onlar arasındaki ilişki ve çekişmeler üzerinde durulur. Oysa partiler toplumdaki sınıf ve tabakaların politik düzeyde örgütleri, temsilci ve sözcüleridir. İktidar ve partiler düzeyinde olup bitenleri anlamak için iktidar ve partilerin dayandığı, temsilciliğini ve sözcülüğünü ettikleri sosyal sınıf ve tabakaların tutumuna, isteklerine bakmak gerekir. Sınıfsal açıdan MC iktidarı, büyük sermayenin iktidarıdır. MC'nin oluşturulmasında ve iktidara getirilmesinde büyük sermaye gruplarının oynadığı rol basında uzun uzun açıklandı; üzerinde durmaya gerek yok. Burada vurgulayarak belirtmek istediğimiz nokta, MC iktidarının konuşmamızın başından beri açıklamaya çalıştığımız politikasının ve işleri yürütümünün büyük sermayenin ekonomik ve politik iktidarını sürdürmeye, onun taleplerini karşılamaya yönelik ve uygun olduğudur.

Büyük burjuvazinin -büyük sermayenin- biri ekonomik, biri politik olarak başlıca iki derdi var. Kuşkusuz ekonomik ve politik sorunları birbirinden kopuk değil, bağlantılı. Yine de bu ayrımı yaparak durumunu incelemek, sorunları daha kolay ve açık olarak görmeye ve anlamaya yarar.

Büyük sermayenin ekonomik derdi finansman kaynakları ve pazar konusunda toplanıyor; başka bir deyimle, yatırımlar ve ticari faaliyetler için para, kredi bulmak ve ürünleri satabilecek pazarlar elde etmek. Her ikisinde de tıkanıklık, yetersizlik var.

Büyük sermayenin, burjuvazinin, politik derdi de şu: başta işçi sınıfı olmak üzere kol ve kafa emekçilerinin, demokratik, ilerici güçlerin yükselen mücadelesi ve işçi sınıfının sosyalist hareketinin hızlı gelişmesi karşısında kendi ekonomik ve politik iktidarını tehlikede görüyor.

Kaynak sıkıntısı o kadar açık ve şiddetli bir biçimde ortada ki, bu konu üzerinde uzun boylu durmaya hacet yok. Geçen yıl ve bu yıl dış ticaret açığı 3 milyar doları geçiyor. Azalan işçi dövizleri bu açığı kapayamıyor. Yeterince dış kredi bulunamıyor. MC iktidara geldikten sonra, döviz elde edebilmek için DÇM yöntemini yeniden uygulamaya koydu.

Bu kısa vadeli, yüksek faizli kredi demek. İçteki tefeciliğe benzer bir kredi biçimi. Türkiye'ye bu dövizleri bulabilmek için para komisyoncularının Avrupa basınına ilânlar verdikleri ve kısa süre önce de Merkez Bankası yetkilileriyle görüşmek üzere Ankara'ya akın ettikleri gazete haberleri arasında çıktı. Üç gün önce televizyonda sanayi teşekkülleri temsilcileri olan dört büyük sanayiciyle yapılan açık oturumda bu zatlar kaynak darlığı üzerinde önemle durdular ve dördü de bir çare olarak, Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmesi gereği konusunda birleştiler. Ama ne yabancı sermayenin, ne DÇM'nin açığı kapatmaya yetmiyeceğini de belirttiler. İç kaynakları da çoğaltmak gerek.

Sanayiciler için, ücretli emek kullanan tüm sermayedarlar için başta gelen kaynak, ücretleri, diğer ek ödemeleri ve parasal yanı olan diğer hakları dondurmaktır; en azından, bunların yükselişini baskı altında tutup yavaşlatmaktır. Böylece, ele geçirdikleri artık değeri büyültmektir. MC iktidarı geldiğinden beri büyük sermaye örgütleri bu taleplerini tekrar tekrar ısrarla dile getirdiler, raporlar düzenlediler, muhtıralar yazdılar, demeçler verdiler. Varolan çeşitli örgütlenmeleri yetmedi, şimdi de Hür Teşebbüs Konseyi kurdular. Toplantılarında hep işverenler arasında dayanışmanın güçlendirilmesi gereğini vurguladılar, açıkça «lokavt grevden güçlü olduğu zaman güçlü oluruz» dediler ve bu amaçla milyarlık bir fon da kurdular.

Sermaye - emek çelişkisi, zıtlığı, böylece, artık kimsenin görmezlikten gelemeyeceği, inkâr edemeyeceği biçim ve ölçüde açığa çıktı.

Sermayenin bu talepleri ve uygulanmasını istediği bu politika elbette işçi sınıfının kabul edeceği talep ve uygulamalar değildir. İşçi sınıfı buna sonuna kadar direnecektir. Ayrıca, az önce işaret ettiğimiz gibi, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerin demokratik politik mücadelesini burjuvazi kendi ekonomik politik iktidarı için tehlikeli görmektedir. İşte, anti - demokratik uygulamaların, baskıların, silahlı saldırıların, mezhep ayrımlarını kışkırtmaların, doğu ve güney - doğu illerimizde ırkçı, şoven baskıların ve ilân edilmemiş bir sıkıyönetim uygulanması çabalarının, kısacası, tam boy faşizm hazırlıklarının kaynağında bu iki olguyu, gelişmeyi her ne pahasına önlemek, yok etmek isteği yatıyor. Bunu gerçekleştirebilmek için burjuvazi ve iktidarı her çareye başvuruyor.

BÜYÜK BURJUVAZİ İÇİNDE GÖRÜŞ AYRILIĞI : CHP İKİNCİ ALTERNATİF PARTİ

Büyük sermaye -büyük burzuvazi- bu belirttiğimiz amaçta birleşik. Elde edilmek istenen sonuç konusunda bir ayrılık, bir anlaşmazlık yok. Ama amaca ulaştıracak yol konusunda büyük burjuvazi içinde bir görüş, bir eğilim ayrışması gözleniyor.

Büyük burjuvazinin bir kesimi şimdiki politikanın ve uygulamaların sürmesinden ve tam boy açık faşizme gidilmesinden yana. Ama bir başka kesimi bu yolun sonuç vermiyeceği, MC partilerinin işlevi yürütemediği ve yürütemiyeceği görüşünde. Ordu kadrolarının yeni bir 12 Mart dönemi denemesine girişmeyi isteyeceğinden de kuşkulu. Büyük burjuvazinin bu kesimi çok partili parlamenter demokrasi görünümü altında, daha dolaylı yollardan gerek işçi sınıfının politik ve ekonomik mücadelesini, gerekse halk kitlelerinin ve diğer ilerici güçlerin demokratik mücadelesini kontrol altına alabilmek hesabı içinde. Bu hesap içinde CHP'yi kendi iktidarının ikinci alternatif partisi olarak görüyor.

CHP'nin emekçi kitleler ve bir ölçüde işçi sınıfı içinde bir tabanı, bir desteği var. CHP işçi emekçi kitlelerin mücadelesini kontrol altına alabilir. Büyük burjuvazinin uygulanmasını istediği politikayı, işçi, emekçi kitleler için «kemerleri sıkma» politikasını CHP, milli ekonominin, kalkınmanın «yüksek çıkarları», «yararı» adına işçi ve emekçi kitlelere daha yumuşak yöntemlerle kabul ettirebilir, hiç değilse bir süre. Bir askeri yönetime karşı olumsuz tavır alacak olan Batı Avrupa ülkeleri bir CHP iktidarını hoş karşılar. CHP'nin dış ilişkileri de iyi, AET ile ilişkileri düzeltmede, dış pazarlar elde etmede yararlı olabilir.

CHP'nin de burjuvazinin bu kesimine yatkın, üst kademeden kişilerin bu kesimle ilişkileri, temasları olduğu söyleniyor. Zaten CHP'nin iç yapısında büyük toprak sahiplerinin, sanayici ve işadamlarının yer aldığı biliniyor. Son kongrelerinden CHP'nin daha sağ yönetim kadrolarıyla çıktığı da biliniyor.

CHP'nin büyük burjuvazinin bir kesimiyle bu uyumluluğu üzerinde ilerici denen basın hiç durmuyor, görmezlikten geliyor. Oysa durum o kadar apaçık ortada ki, büyük sermayenin büyük tirajlı bir gazetesi bile, 2 Ocak 1977 günlü sayısında ilk sayfasına üç sütün üzerine şu başlığı attı : «Sanayici ve işadamları ile CHP arasında temel konularda görüş birliği doğdu.» Ve söz konusu gazete, şöyle devam ediyordu : «Sanayici ve işadamlarının yaptıkları özel ve resmi toplantılarda, sohbetlerde muhtemel bir CHP iktidarından da söz ettikleri, 'CHP'nin artık korkulacak bir parti olmadığı, ülkeyi de komünizme götürmiyeceği' görüşünde birleştikleri» belirtilmektedir. Yine aynı gazete Sanayi Odaları Birliği'nin hazırladığı «4. Beş Yıllık Plan için Sanayileşme Stratejisinde Görüş ve Öneriler» başlıklı raporlarla CHP'nin yeni programını karşılaştırıyor ve ara başlıklarla şu konularda mutabakat olduğunu belirtiyor: «Sanayileşme konusunda, Vergi konusunda, Krediler konusunda, İthalat ve İhracat konusunda, Ö-

zel sektör konusunda, Ortak Pazar konusunda, Yabancı sermaye konusunda.»

Biz ise CHP programının dayandığı temel görüşü bir yazımızda şöyle nitelemiştik : «Türkiye'nin koşulları değişmiştir ve daha da değişecektir. Bu «sanayileşme sürecinin» kaçınılmaz, önlenilmez sonucudur. «Tutucu siyasal güçler» ve «anapara çevreleri» eski görüş ve alışkanlıklarında direnmekten vazgeçmelidirler, yeni koşulların gereklerini kabul etmelidirler. Var olmaları ancak böyle korunabilir, güvenlikleri böyle sağlanabilir. CHP, kendilerine bu olanağı sunmaktadır.»

Bunlar çok önemli. Ama daha önemli bir konu var ki, ne sözünü ettiğimiz gazete, ne de «ilerici» basın hiç değinmiyor, es geçiyor. O da, büyük burjuvazi ile CHP arasında işçi sınıfının sendikal hareketini kontrol altına alma konusunda üstü örtülü anlaşmadır. Türk - İş bir sorun değil. O zaten büyük burjuvazinin dümen suyunda. Sınıfsal mücadele sendikacılığından değil, sınıfsal uzlaşma sendikacılığından yana. Kuruluşundan beri sınıf sendikacılığı yapmış, sosyalist çizgiye yatkın olmuş DİSK bir sorun, «yola getirilmesi» gereken bir kuruluş. Bunun için de DİSK'ten sosyalist sendikacıların yönetimindeki sendikaları uzaklaştırmak ve/veya bu sendikaları o yöneticilerin elinden almak, sosyalist sendika temsilcilerini görevlerinden ve çalıştıkları işyerlerinden uzaklaştırmak gerek. DİSK'i CHP'lileştirmek, CHP'nin peşine takmak gerek. Burjuvazinin ve CHP'nin bu hesap ve girişiminde şaşılacak bir şey yok. Esef edilecek husus, DİSK üst yönetiminin bu hesaba yatması ve bu operasyonu yürütmeye koymasıdır. Sosyal - İş, Petrol - Kimya İş, Turizm - İş, Hür Cam - İş sendikası konusunda yapılanlar bu operasyonun uygulanmasıdır. DİSK'in sosyalist içeriğini boşaltmak operasyonunun tasfiye girişimleri şimdi de Keramik - İş'e yöneltilmek isteniyor. Esef edilecek diğer bir nokta da sosyalizm adına kimi kişilerin, aslında TİP düşmanlığından kaynaklanan bir girişimle, sosyalistlerin, Türkiye İşçi Partililerin DİSK'ten dışlanması operasyonuna canla başla yardımcı olmalarıdır. Böylece bu kişiler de büyük burjuvazi -CHP- DİSK üst yönetimiyle aynı çizgiye düşmektedirler.

DİSK üst yönetimi eski mücadeleciliğini de yitirmiştir. DİSK hareketi 1970'de ulaştığı çizgisinin gerisine düşmüştür. DGM'lere karşı 16 Eylül direnişinde işçiler protesto hareketine sahip çıkmışlardır, ama DİSK üst yönetimi işçilerin direnişine sahip çıkmamıştır. MC iktidardan düşünceye ve yerini halktan yana bir iktidar alıncaya kadar süreceği ilân edilen «Genel Yas» üç gün içinde sona ermiştir. İlân edilen sürede yapılacağı açıklanan eylemlerden birincisi ki bir Cumartesi öğleden sonra apar topar, dostlar alışverişte görsün kabilinden yapılmış, arkası gelmemiştir. Üç gün sonra da DİSK üst yönetimi karar değiştirmiştir. Direniş sonucu binlerce işçi işinden atılmış, bunların işlerine geri aldırılması konusunda DİSK üst yönetimi pasif kalmıştır. Bu işçiler için özel yardım fonu kurulduğu alayişle kamuoyuna açıklanmış, ama aradan bir kaç ay geçtikten sonra, şimdi bugünlerde, bu işçilere ödemeleri kesme yolları aranmaya başlanmış, kararlar alınmıştır. Kıdem tazminatını alabilecek işçilerin bu tazminatı almaları ve o işyerinde çalışma hakkı talebinden vaz geçmeleri istenmektedir. Tazminatı aldıktan sonra da o işçiye özel yardım fonundan ödemeler kesilecektir. Patronlarca kara listeye alınan bu işçilerin başka işyerlerinde iş bulmaları imkânsız denecek kadar güçtür. Hazır paraya ise hazne dayanmaz, çabuk yenir biter. En bilinçli, mücadeleci ve cesur işçilerden olan bu kardeşlerimizin bu durumda encamı ne olacaktır? DİSK üst yönetiminin ne umurunda!

İlerici diye bilinen basın büyük burjuvazi - CHP ilişkileri ve uyumluluğu üzerinde hiç durmadığı gibi, DİSK'te üst yönetimle CHP'lilerin çevirdikleri dümenler, sosyalistlerin örgütten tasfiyesi konularında da suskundur. Bunun anlamı ne? Anlamı şu : Aman CHP'ye gölge düşmesin. CHP DİSK'i de peşine taksın, bu kesimdeki işçilerin de oylarını alsın, 1977'de iktidara gelsin. Ortam yatışsın, ferahlasın, rahatlıyalım biraz. Bir başka anlamı da işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisinin Türkiye İşçi Partisi'nin, ülke politikasında, demokrasi mücadelesinde öneminin, rolünün, ağırlığının, en azından, küçümsenmesidir. Oysa CHP'nin büyük parti oluşu niceldir, sayısaldır. Demokrasi, hele bağımsızlık mücadelesinde CHP'nin sayılarıyla orantılı nitel ağırlığı yoktur. Demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinin CHP'nin öncülüğünde ve yalnızca, veya başlıca, onun çabalarıyla başarıya ulaşacağını, demokratik ortamın genişleyip gelişeceğini sanmak yanlıştır, oyalanmıya yarayan boş bir hayaldir. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de günümüzde ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin öncü ve itici gücü işçi sınıfının politik hareketidir, partisidir. İlk bakışta garip de görünse, ilericilerimizin göremedikleri, veya görmek istemedikleri, Türkiye İşçi Partisi'nin politik rolünü ve etkinliğini Demirel görmektedir. Sınıfının politikacısı olarak Demirel, sınıfsal içgüdüsüyle, karşısındaki temel politik gücün kim olduğunu bilmektedir. Bir kaç ay önce Abdi İpekçi ile yaptığı ve Milliyet gazetesinde yayınlanan görüşmesinde Türkiye İşçi Partisi'nin politik etkinliği üzerinde durmuş, bunu açıkça dile getirmiştir.

Sosyalistler tüm toplumsal mücadelelerin, bu arada demokrasi mücadelesinin çetin bir iş olduğunu bilirler. Mücadeleyi kısa vadede ferahlama ve rahatlama hesapları içinde yönlendirip yürütmezler. Sosyalistler, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü içinde demokratik hak ve özgürlükleri savunma ve geliştirme mücadelesini, bu mücadeleyi kalıcı sonuçlara ulaştıracak bir stratejiye uygun olarak yürütürler. Bu stratejinin temel öğesi de, işçi sınıfının, partisinin öncülüğünü, etkinliğini güçlendirmek, sosyalizm hareketinde olduğu kadar bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde de yönlendirici hakimiyetini sağlamaktır. Çünkü demokrasinin ve toplumsal demokratikleşme sürecinin güvencesi bu noktada toplanmaktadır.

CHP, «dışımızdaki sol adı üstünde dışımızdadır» diyor. Biz Türkiye İşçi Partisi olarak CHP'nin dışındayız ve CHP'nin iç işlerine karışmak girişimimiz de, niyetimiz de yok. Bizim açımızdan CHP parçalanmamalı, bütünlüğünü korumalı ve bir bütün olarak, mümkün olduğunca demokratik çizgide tutulmalıdır. CHP'nin mümkün olduğunca demokratik çizgide tutulması konusundadır ki, işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisinin -partimizin- etkinliği vardır. Türkiye'nin koşullarının, durumunun, gidişatının, partilerinin ve sınıfsal güçlerinin tahlili ve değerlendirilmesiyle; bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin güncel somut hedeflerinin ortaya konup açıklanmasıyla; yanlış tutum, eğilim ve eylemlerin tutarlı eleştirisiyle; ideolojik mücadelesi ve sınıfsal politik gücüyle partimiz bu etkinliğini duyurmaktadır. CHP'nin bu etkinliği duymaması eşyanın tabiatına aykırıdır. Duyduğunun bir çok belirtileri vardır. Dünyanın her tarafında işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partilerinin ülkelerinin politik yaşamında ağırlıkları ve diğer demokratik kitle partileri üzerinde etkinlikleri vardır. Bu kaçınılmazdır.

Türkiye'de demokrasi mücadelesine ve önümüzdeki 1977 seçimlerine, kalın çizgileriyle özetlemeğe çalıştığımız bu açıdan bakmak gerekir. Esas sorunu her ne pahasına ve her ne suretle olursa olsun CHP'nin iktidarı alması biçiminde görmek, yüzeysel ve işin kolayına kaçma tutumunun ifadesidir. Esas sorun, Türkiye'de demokratik hareketin güçlenmesi, adım adım hedeflerine doğru geliştirilmesi sorunudur. Bu ise işçi sınıfının politik hareketinin, politik yaşamda ağırlığının artmasına bağlıdır. Demokrasiden yana olanlar öncelikle bu harekete omuz vermelidirler. Sayısal olarak oyları alıp da gerçekten iktidar olamamak, başarılması gereken işleri başaramamak durumu da vardır. CHP iktidarı söz konusu olduğunda, bu, hiç unutulmaması ve hafife alınmaması gereken bir husustur.

Daha geçen yılın başlarında Partimiz «MC düşürülmelidir» kampanyasını açmıştır. Genel seçimlere gidilecek bu yılda MC seçimlerden önce düşürülmelidir. MC iktidarında yapılacak seçimde seçim güvenliği olmıyacak, türlü baskılar, silahlı saldırılar, cinayetler yer alacaktır.

Partimiz tüm sorunların ve kendi görevinin bilincindedir. Sorunlara ve gelişmelere uzun vadeli açıdan bakmakta ve bu perspektif içinde güncel somut sorunları ve mücadele hedeflerini saptamakta, eylemlerini ona göre yürütmektedir. İşçi sınıfımıza güvenimiz tamdır. İşçi sınıfımızın, emekçi kitlelerle ittifaklarını oluşturarak, bağımsızlık demokrasi sosyalizm mücadelemizin ergeç zaferine de güvenimiz tamdır. Bu güvenimiz, bilimsel sosyalist teorinin doğrularına ve dünya işçi sınıfının politik hareketinin deneyimlerine olduğu kadar, Türkiye'deki gözlemlerimize de dayanmaktadır. Her türlü baskı, saldırı ve cinayetlere, yolsuzluklara, haksızlıklara rağmen işçi sınıfımız ve toplumumuzun demokratik, ilerici güçleri sindirilememekte, geriletilememektedir. Sindirilemeyecek ve geriletilemiyecektir de. Mücadelemiz, emperyalizm ve faşizm ve her türlü gericilik ülkemizde yok edilinceye kadar sürecektir. Zafer bizimdir.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

ÖRGÜT HABERLERİ

Eskişehir, Kütahya, Adana, Gaziantep, Samsun, Ordu, İzmir, Ankara, Muğla, Diyarbakır

İL KONGRELERİ YAPILDI

Geçtiğimiz günlerde yapılan çeşitli kongrelerde, yerel Parti örgütlerimiz, somut bölgesel sorunlardan, Partinin etkinliğini arttırıcı yöndeki önerilere kadar birçok konuyu olgun ve tutarlı bir bilimsellik içinde görüşmüşler ve yeni dönem yöneticilerini seçmişlerdir. Birer birer tamamlanan bu il ve ilçe kongreleriyle, Büyük Kongre'ye, adım adım yaklaşılmaktadır.

Bu sayımızda da, 1 Ocak'tan gazetemiz yayına hazırlanıncaya kadarki dönemde yapılan İl Kongrelerini ve bu kongrelere Yönetim Kurullarının sundukları Çalışma Raporlarından bölümleri geniş ölçüde yayınlıyoruz.

★ ★ ★

KÜTAHYA İL KONGRESİ

Kütahya İl Kongresi, 20 Ocak Pazar günü yapıldı. Bu Kongre'de Genel Merkez Temsilcisi olarak görevli Eskişehir İl Başkanı Vedat Baranoğlu bir konuşma yapmıştır.

ESKİŞEHİR İL KONGRESİ

8 Ocak Cumartesi günü toplanan Eskişehir Merkez İlçe ve İl Kongrelerinde Genel Başkan Behice Boran, bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmaya temel olan metin, bu sayımızda yayınlanmaktadır. (sayfa 1) Daha sonra ilgili gündem maddelerinde söz alan delegeler, Parti etkinliğini artırıcı yönde dilek ve önerilerini sunmuşlar, Kitle Örgütleri, kadın işçilerin sorunları konularında görüşlerini dile getirmişlerdir.

Eskişehir İl Yönetim Kurulu çalışma raporunda ise, yerel sorunlar ve örgütlenme konularına, özetle şöyle değinilmiştir :

"..................

Hakim sınıfların içine düştüğü ekonomik bunalım ve kapitalizmin işçi ve emekçi sınıflara karşı olan işleyişi yerel olarak çevremizde de görülmektedir.

a) Bugün ülkemizde emperyalist - kapitalist sisteme olan bağımlılıktan dolayı ters

Genel Başkan Behice Boran Eskişehir İl Kongresi'nde konuşurken.

bir enerji politikası uygulanagelmiştir. Yani hakim sınıfların dışa bağımlı olması sonucu enerji politikası da dışa bağımlı olmuştur. Ülkemizin kendi tabii kaynaklarına dayanan enerji üretimi yerine dışarıdan getirilen fuel - oil sistemine dayanan bir enerji üretimi sistemi getirilmiştir. Bu da dünyada petrol fiyatlarının artmasıyla enerji maliyetinin çok yükselmesini getirmektedir. Türkiye'de enerji üretim, iletim ve dağıtım işleri Türkiye Elektrik Kurumu tarafından yapılmaktadır. Kapitalizmin finanssızlığı nedeniyle üçüncü 5 yıllık plan döneminde senede % 12'lik enerji talep artışı düşünülmesine rağmen 3. beş yıllık planın hiç bir senesinde bu rakam % 17'nin altına düşmemiştir. Şehrimiz bir tek Adapazarı indirme merkezine bağlanmış, burnumuzun dibinde olan Gökçekaya ve Sakarya, Seyitömer satrallarından istifade ettirilmemiştir. Bunun sonucu olarak bu tek hattaki önemli bir arızanın meydana gelmesi halinde hayat felce uğrayacaktır. Elektrikler kesilecek, sular akmayacak, ekmek çıkmayacak ve diğer zaruri ihtiyaç maddelerinde sıkıntı başgösterecektir. İşte, işçi ve emekçi sınıfları insan olarak dahi düşünmeyen kapitalizmin plansız ve art niyetli tutumunun doğuracağı sonuçların basit örneklerinden birisi.

b) Hakim sınıflar kentleşme sorununa kendi basit ve güncel çıkarları doğrultusunda çözüm getirmektedirler. Eskişehir gittikçe nüfusu artan işçi ve emekçi sınıfların yoğunlaştığı bir kenttir. Kent arsalarının kamu malı olmamasından dolayı arsa spekülasyonu ve çarpık kentleşme kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Bugün bunun neticesi Eskişehir'de 19 mahalle imar planı dışındadır. Alt yapı tesisleri kentimizde yok denecek kadar azdır. Hele imar planı dışı olan yerler yol, elektrik, su, ulaşım gibi kamu hizmetlerinden yoksun bulunmaktadırlar. Bu yerlerin çoğunda okul dahi yoktur. Bu kesimlerde işçi ve emekçi sınıflar yoğun olarak oturmaktadırlar. İşte kapitalizmin işçi ve emekçi sınıflara hediyesi budur.

c) Şehrimizde çevre yolu adı altında yeni bir oyun daha oynanmıştır. Gösteriş yolundan başka birşey değildir. Şöyleki: çevre yolu plansız düşünüldüğünden şehrin ana merkezinden geçer duruma gelmiştir. Ayrıca şehrin yerleşimi, verimli topraklar üzerine kaydırılmaktadır. Plansız yapım sonucunda çevre yolu küçük sanayi sitesi, Tepebaşı konutları, Akademi yolu, Sütlüce mahallesi, Sakarya Caddesi, Muttalip Caddesi, Fevzipaşa Mahallesi, Şarhöyük Mahallesi, Hava Kuvvetleri Yolu, Takkalı Mahallesi, Mihalıççık Yolu gibi önemli yerleşim ve ulaşım merkezlerini kesmiştir. Çevre yolu yapılırken bu kesilen yerlerle ilgili olarak alt - üst geçitler, tali yollar düşünülmediğinden, çevre yolu bu mahallelerde oturan işçi ve emekçi sınıflara ölümden başka birşey getirmemiştir. Açıldığı günden sonra iki ay içinde 6 - 7 ölü, bunun bilançosudur. Bu tedbirlerin alınması çevre

Eskişehir İl Başkanı Vedat Baranoğlu Kongre'de.

yolunda harcanan paranın iki katını gerektirmektedir. Yine bu yol, geçtiği mahallelerde yüksek olduğu için su birikintileri yaratmakta ve sağlığa zararlı hale gelmektedir. Ayrıca arsa spekülasyonu da yaratmaktadır. İşte kapitalizmin neticesi plansızlık örneği, gösteriş

1977 Takvimi tükendi, Yurt ve Dünya ikinci baskı yapıyor

Çark Başağın geçen sayısında satışa çıktığını bildirdiğimiz 1977 takvimi bir haftadan az bir süre içinde Parti örgütümüz eliyle yürütülen satış çalışmaları sonucunda tükenmiştir.

İlk sayısında büyük bir ilgi gören 2 aylık araştırma inceleme tantışma dergisi YURT VE DÜNYA ilk dağıtımı yapıldığında tükenmiştir. Beşbin adet olarak yapılan 2. Baskı, bu günlerde çıkacaktır.

olan çevre yolunun durumu. İşçi ve emekçi sınıfların paralarının çarçur edilmesinin delili.

d) Yanlış kentleşme sonucu Belediye hizmetleri işçi ve emekçi sınıfların yerleştiği mahallelere gitmemektedir. Eskişehir'in kanalizasyon, içme - kullanma - suyu, temizlik, yol, ulaşım sorunu çıkmaz bir durum arz etmektedir. Sorunlar hakim sınıfların iktidarları tarafından çözülemez. İşçi ve emekçi sınıflar için görülen bu durum kader değil, hakim sınıfların bilerek yarattıkları neticedir.

e) Eskişehir önemli bir tahıl üretim merkezidir. Taban fiyatlarının doğru ve zamanında saptanmaması küçük üreticileri mağdur duruma düşürmektedir. Mahmudiye ve Çifteler yörelerindeki Mahmud-u Sani Vakfı adı altında Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı olan büyük bir arazi yanlış ve partizanca bir tutum izlendiğinden boş olarak bırakılmaktadır. Bu vakıf arazisinin hemen yakınındaki köylerde yüzlerce aile topraksız olarak yaşamaktadır.

Şeker pancarı üreticileri paralarını zamanında fabrikadan alamamakta ve taban fiyatından şikayetçi olmaktadırlar.

Sarıcakaya mıntıkasındaki sebze ve meyve üreticilerinin hali ise perişandır. Halde gerçekten işçi ve emekçi sınıfların bir denetim mekanizması kurulamadığından bu küçük üreticiler aracıların oyuncağı olmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, ayrıca Eskişehir halkına bu aracılar istediği fiyatla malı satabilmektedirler.

f) Eskişehir bir eğitim merkezidir. Öğrencilerin yurt, yemek ve diğer zaruri ihtiyaçları karşılanmamıştır. Bu eğitim merkezleri kendi içlerine kapalıdır ve işçi emekçi sınıfların dertlerine çözüm getirmek, yöresel sorunlarla ilgilenmek gibi bir sorumlulukları yoktur. Yine bu okullardaki faşist baskı ve provakasyonlara karşı okul yöneticileri ve öğrenim görevlileri seslerini dahi çıkartmamaktadırlar. Bu okulların idarecileri sorunları görmemezlikten gelmeye devam etmektedirler.

....

Eskişehir'de son bir buçuk yıldır patronlar toplu sözleşme yapmak için işyerlerinde konunsuz lokavt yapmakta ve işçileri açlığa terketmektedirler. Erden şekerleme fabrikasında, Büyük Otel işyerinde, Kalabak suları işletmesinde hep aynı oyunlar oynanmaktadır. Grevler kırılmak istenmekte, işçilerin uyanışı engellenmeye çalışılmaktadır. Eskişehir'in CHP'li Belediye başkanı, işçilerin toplu sözleşmeden doğan haklarını, parası olmasına rağmen vermemekte direniyor ve iş akitlerini fesih yoluna gidiyor. Şu an yiğit ve kararlı Erman un fabrikası işçileri patronun yasa tanımaz tutumuna karşı devrimci mücadelelerini sürdürmektedirler. İşçi sınıfı haklarını söke söke alma yolunda önemli adımlar atmıştır.

Öğretmen ve diğer memurlar örgütlenmekte, grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklarını kazanmak ve bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde kendilerine düşen görevleri yapmaktadır. Fakat dağıttıkları bildirilerin halka ulaşması anti - demokratik olarak engellenmekte ve hakim sınıflar tarafından, ilerici / demokrat olan bu kişiler sürülmekte, dernekleri baskına uğramaktadır.

Öğrenci gençlik üzerinde çeşitli oyunlar oynanmaya çalışılmakta, okullar ve öğrenci yurtları faşistler tarafından işgal edilmekte, ilerici, demokrat ve parti üyesi öğrenciler dövülmekte, kurşunlanmakta ve yurtlardan atılmaktadırlar.

Genelinde ülkemizde, özelinde de şehrimizde hakim sınıflar tarafından oynanan oyunları gayet iyi görmeliyiz. Anti - demokratik uygulamalara karşı toplumun her katında ve yaşamın her alanında yılmadan demokrasi mücadelesi vermeliyiz. Demokrasi ve bağımsızlık mücadelesi sosyalizm mücadelesinde ayrı düşünülemeyeceğinden bu üç mücadelenin işçi sınıfının öncülüğünde olması kaçınılmaz bir durumdur. Fakat öncü işçi sınıfı tarihsel görevini ancak kendi bağımsız partisi aracılığıyla başarır.

Türkiye İşçi Partisi Eskişehir İl Örgütü tüm parti içi ve parti dışı faaliyetlerinde bu doğrulardan hareket ederek tutarlı ve kararlı mücadeleyi kendisine ilke edinmiştir. Ve sonuna kadar sürdürecektir.

Eskişehir İl Örgütünün Örgütlenme Düzeyi ve Kongreleri

24 Haziran 1975 günü kurulan il örgütü ilk yılında, partinin Eskişehir İl ve İlçe örgütlerini oluşturmak için çalışmalarda bulunmuştur. Çalışmaların esas yönü il örgütünün örgüt düzeyini yükseltmek olmuştur. Bu bir yıllık dönemin sonunda Eskişehir'de işçi ve emekçi sınıflar arasında sesini duyuran ve olaylara anında müdahale edebilen, güçlü bir hale gelmek hedefimiz olmuştur.

Birinci yıl sonunda yani 24.6.1976'dan sonra yeni bir hedefe ulaşmak artık kaçınılmaz olmuştu. Bu da Eskişehir'in tüm ilçelerinde örgütlenmek sorunuydu. Partimizin ikinci İl Temsilcileri Toplantısı'nda oluşan ve Genel Merkezimizin direktifler haline getirdiği örgütlenme kararları doğrultusunda hareket ederek ilçe örgütlenmelerine başladık. Daha önceki parti örgütlenmesinin getirdiği tutarlı ve bilinçli unsurların ayakta kalması ve bir yıllık yeni çalışma dönemimizde yapılan temas ve propaganda çalışmaları etkisiyle sağlıklı ilçe örgütlerinin kurulması mümkün hale gelmişti. Tüm partili arkadaşlarımızın militanca çalışmaları sonunda sıra ile, Sarıcakaya, Merkez İlçe, Çifteler, Mihalıççık, Sivrihisar, Seyitgazi ve Mahmudiye ilçeleri kuruldu. Bu çalışmaların sonucunda Ağustos 1976 ayının sonlarında partimiz içinde, tüm ilçeleri ile birlikte örgütlenen ilk il olduk. Bu durum, militanca bir yarışma anlayışı içinde değerlendirildiği taktirde bizleri mutlu eden bir olaydır. Bu çalışmalara katılan tüm partili arkadaşlarımızın bu olayda büyük payları olmuştur.

....

Bir buçuk yıllık parti mücadelemizin sonunda örgütlenme bakımından istenilen düzeye çıktığımızı söyliyemeyiz. Ancak şu an sadece üyelerimizi göz önüne alırsak (aday üyelik süresi tüzüğümüze göre 6 aydır ve bu arkadaşlar üye bileşim oranına dahil edilmemiştir.) bileşim oranları şöyledir :

İşçi	: .... % 35
Köylü	: .... % 19
Serbest Meslek, Emekli Öğretmen, Memur	: .... % 13
Öğrenci	: .... % 33

ADANA İL KONGRESİ

Adana İl Kongresi, 2 Ocak Pazar günü günü saat 14.00'de, İl Merkezinde yapıldı. Güney bölgesindeki İl Örgütlerinden partililerin de izleyici olarak geldikleri Kongre'de, Genel Merkez Temsilcisi MYK üyesi Yalçın Cerit arkadaşımız bir konuşma yaptı. Yalçın Cerit, konuşmada parti örgütlenmesi ve işçi sınıfı partisinin mücadele yöntemlerinde yanlış eğilimlerin neler olduğunu, ülkemiz koşullarında işçi sınıfının politik mücadelesini dile getirmiş ve Türkiye İşçi Partisinin bu mücadeleyi üstlenen biricik parti olduğunu vurgulamıştır. Adana İl Örgütünün en yaşlı üyesi ve aynı zamanda Merkez Disiplin Kurulu üyesi Hüsamettin Onarıcılar arkadaşımız da, hasta yatağından kalkarak Kongreye katılmış ve geçmiş mücadele yıllarını vurgulayan anılarından örnekler vererek bugünkü mücadeleye ışık tutan bir konuşma yapmıştır. Ayrıca, Adana İl Sekreteri Peyami Arırk, MYK ve Adana İl Yönetim Kurulu üyesi Selahattin Uyar, Tarsus İlçe Başkanı Sönmez Targan ve diğer konuk partililer de, Kongre'de söz alarak çeşitli konuşmalar yapmışlardır.

Adana İl Başkanı Ceyhun Can Kongre'de konuşurken sağ başta Halil Pelitözü'nün annesi Nazife Pelitözü görülmektedir.

GAZİANTEP İL KONGRESİ

8 Ocak Cumartesi günü Gaziantep İlimize bağlı Merkez İlçe'nin kongresi ve İl Kongresi yapılmıştır. Kongrelerde olağan gündem izlenmiş, delegeler söz alarak konuşmalar yapmışlardır.

SAMSUN İL KONGRESİ

9 Ocak Pazar günü toplanan Samsun İl Kongresinde Genel Merkez Temsilcisi olarak bulunan Genel Sekreter Nihat Sargın yurt ve dünya olaylarına değinen bir konuşma yapmıştır. Samsun İl Yönetim Kurulu çalışma raporunda, yerel sorunlar bölümünde köylü sorunlarına şöyle değinilmiştir :

«İlimiz bir sanayi kenti olduğu kadar bir tarım kentidir de. Küçük üreticiliğin yaygın olması diğer bir özelliktir. Komisyonculuğun alabildiğine yaygın olması bu üreticileri güç duruma sokmaktadır. Doğru bir kooperatifleşme anlayışı yoktur. İlçe ve köylerle kurulabilecek ilişkilerin bu yönde olumlu hareketlenmeyi getireceği inancındayız. Partimizin kooperatifleşme ve köylülerle ilişki konusunda gerekli yayınlara hız vermesinin gerektiği inancındayız.»

ORDU İL KONGRESİ

8 Ocak Cumartesi günü Kapalı salon toplantısı şeklinde yapılan Ordu İl Kongresinde, Genel Merkez Görevlisi olarak bulunan Genel Sekreter Nihat Sargın güncel sorunlara değinen bir konuşma yapmıştır.

Yönetim Kurulu çalışma raporunda bölge incelenirken şu noktaya dikkat çekilmiştir :

«İlimizde ticaret burjuvazisi etkindir. Tarımda ise, küçük aile işletmesi yaygındır. Bu aile işletmeleri, hisseli olarak kullanılmaktadır, verim düşüktür. Bilhassa fındık bölgesi olan sahalarda mülkiyet % 85 gibi bir düzeye ulaşmaktadır. (Bu rakam doğu bölgesinde % 35, Ege bölgesinde % 65'dir). Görüldüğü gibi en yaygın mülkiyet dağılımı Karadeniz bölgesindedir. Tek mal üretimi yaygındır. Bu da fındık üretimidir. Mülkiyetin bu yaygınlığı küçük burjuva ideolojisinin kaynağı olmaktadır ve küçük mülk sahiplerinin çocukları daha çok bürokratik görevlere taliptir.»

Ordu İl Konresi'nden.

İZMİR İL KONGRESİ

Merkez görevlisi olarak katılan Başkanlık kurulu üyesi Yavuz Ünal'ın divan başkanı olduğu İzmir İl Kongresi 9/1/1977 günü yapıldı.

İl örgütünün çalışma raporunun yerel sorunlarla ilgili bazı bölümleri şöyledir :

Yerel sorunlar

«İlimizin ekonomik yapısına geçmeden önce bir özelliğine dikkat çekmek gerekiyor. İzmir bütün Ege bölgesinin ekonomik, politik merkezi; bir anlamda «başkenti» durumundadır. Bütün bölgeyle sıkı ekonomik, kültürel ve politik ilişkileri vardır. Bu durum ilimizin önemini bir kat daha arttırıyor. İzmir'deki politik hareketler bütün bölgeye yansıyor ve etkiliyor. Bu açıdan Partimiz İzmir örgütünün gelişmesi ve başarısı bölgeyi de politik olarak etkilemektedir.

Nüfus açısından ülkenin en büyük üçüncü şehri olan İzmir bölgenin de en büyük ve gelişmiş şehridir.

Türkiye'de kapitalist ilişkilerin ilk gelişmeye başladığı iki ilden biri olan İzmir önceleri önemli bir ihracat - ithalat ve ticaret merkezi iken Marmara bölgesi (İstanbul - İzmit limanları), Çukurova bölgesi (İskenderun - Mersin limanları) gelişmesiyle bu önemini bir ölçüde yitirmiştir. Gene de bölgede ihracata yönelik tarım ürünlerinin yoğunluğu, sanayinin gelişmesi ile dış ticaret merkezlerinden biri olma özelliğini korumuştur. Özellikle hazır giyim ve gıda sanayinin gelişmesi hem bölgeyle hem de bütün ülkeyle ticari ilişkiler içinde olmasını sağlamaktadır.

Bölgedeki gelişkinlik düzeyinin ülke bütününe oranla olan üstünlüğü ilimiz için de bölgeye göre ortaya çıkıyor. Bölgedeki toplam sanayi işletmelerinin % 60'ı, üretimin % 78'i, yatırımın % 81'i, katma değerin % 74'ü İzmir'de toplanmıştır.

1975 istatistiklerine göre tüm işyerlerinde 72.300 işçi çalışmaktadır. Bu sayının gerçek sayının çok altında olduğu da unutulmamalıdır. Aynı yıl içinde toplam ücret ödemeleri 2 milyar 142 milyondur. Bu miktarın 1 milyar 632 milyonu işçilere ödenmiştir.

İldeki sanayi kuruluşlarının büyük ağırlığının merkezde toplanmış olması yanında ilçelerde sanayinin gelişmesi yaygınlaşmaktadır. Ödemiş, Tire, Bergama, Menemen, Kemalpaşa, Torbalı ilçelerimizde sanayi kuruluşları vardır ve gelişmektedir.

Bölgedeki sanayi yanında tarım alanında da ülke bütününe göre olan gelişmişlik kırlarda kapitalist üretim ilişkilerinin hakimiyeti sosyalist örgütlenmeye elverişli bir ortam yaratmaktadır. Tarımda bütünüyle makinalı tarım yapılmakta, gübre, kimyasal ilaçlar, sulama, kredi kullanımı yaygınlık kazanmaktadır. Kapitalist gelişme, sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşme büyük kapitalist çiftlikler doğurmaktadır. Yoksul köylüler mülksüzleşerek proleterleşmekte, tarım işçilerinin, işsizlerin sayısı artmaktadır. Kapitalist pazar ve Devlet tekelinin kontrolu altındaki tütün, pamuk, üzüm, zeytin gibi ürünlerin tarımsal üretimin ağırlığını teşkil etmesi köylülerin daha yoğun bir sömürü altında olmasına neden olmaktadır. Bu durumda ilimizde parti örgütümüz biryandan işçi sınıfı içinde örgütlenir, büyük sanayi birimlerinden başlayarak fabrikalarda ve işçi semtlerinde çalışma ekipleri oluştururken biryandan da kırlarda örgütlenmesini genişletmek ve derinleştirmek göreviyle karşılaşmaktadır. Bölgemizdeki komşu illerle birlikte ilimize de işçi - köylü ittifakının oluşturulması ve geliştirilmesi için kırlarda yılıp usanmadan çalışmak görevi düşmektedir. Bu konuda yeni örgütlenme döneminin getirdiği güçlükler, öncelikle işçi sınıfı içinde örgütlenme, kadro sağlamak gibi gerekler nedeniyle yeterli çalışma yapılamadı. Kırsal alanda yürütülecek yaygın ve inatçı bir çaba ile işçi - köylü ittifakının temellerini atmak ilçelerimizin ve onlara bağlı olarak köy çalışma ekiplerinin gelişmesiyle sağlanabilecektir. İşlerlik kazanan ilçelerimizin bu doğrultuda yönlendirilmesi için bu çalışma döneminde ilimiz çaba gösterdi. Torbalı, Kemalpaşa, Menemen ilçelerimiz başta olmak üzere bazı ilçelerimiz köy çalışmaları yaptılar. Üreticilerin sorunlarına eğildiler, tarımdaki sömürüyü açıklamaya çalıştılar.

ÖRGÜTÜMÜZÜN DURUMU

12.8.1975'de kurulan il yönetim kurulumuzdan sonra ilk oluşturulan ilçemiz Menemen ilçesi oldu. Daha sonra Merkez ilçe ve Bergama ilçeleri kuruldu. Bu üç ilçemizin kuruluşları Genel Merkezimizce açılan örgütlenme kampanyasından önce gerçekleşti. Örgütlenme kampanyası sırasında da bütün diğer ilçelerimizin kuruluşları yapılarak ilimiz 26. Ağustos 1976'da tam teşekküllü hale geldi. Örgütlenme kampanyasında mümkün olan ençok sayıda arkadaşımızın görev alarak pratiklerinin gelişmesine çalışıldı. Örgütlenme çalışmasına çok sayıda arkadaşımızın katılmasıyla kampanyanın örgütlenme yanında parti üyelerinin yetişkinlikleri için de bir araç olduğu gerçeği somutlandı. Örgütlenmenin tamamlanmasından sonra da yeni kurulan ilçelerin işlerliğe kavuşması, gelişmesi için çaba harcandı. Hiçbir zaman sona ermeyecek olan bu parti eylemi bütün çalışmalarımızın ağırlık noktasını oluşturdu. Bundan sonra da örgütlenme parti eyleminin ana bölümünü oluşturmaya sonuna kadar devam edecektir.

Üye Bileşimi : Partimizin üye bileşimini açıklamak için çeşitli özellikleri ifade eden oranlar şöyledir :

Mesleklerine göre :

Üyelerin
- % 57'si işçi
- % 43'ü diğer mesleklerden

Aday üyelerin
- % 57'si işçi
- % 43'ü diğer mesleklerden

İşçi üyelerimizin
- % 41'i sanayi
- % 42'si büro, hizmet
- % 16'sı tarım
- % 1'i diğer

A. Üyelerimizin
- % 33'ü sanayi
- % 29'u büro - hizmet
- % 35'i tarım
- % 3'ü diğer

işkollarına mensupturlar.

İl ve ilçe yönetim kurullarımızda görev yapan arkadaşların % 56'sı işçi, % 44'ü diğer mesleklerden arkadaşlardır. Bu grubun çoğunluğunu yoksul köylü ve küçük esnaflar oluşturmaktadır.

Üye bileşimimizdeki işçi üyelerin ağırlığının yönetim kurullarına da yansıması partimiz tüzüğünün 68. maddesinin örgütlenmenin henüz yeni olduğu bu safhada bile gerçekleştirildiğini gösteriyor. İşçi üyelerin parti örgütünde ve yönetim organlarında artan bir ağırlıkla temsil edilmesi işçi sınıfı partisi olmanın önemli gereklerinden biridir.

Çalışma Ekipleri :

Parti eyleminin temel taşları olan çalışma ekiplerinin ilimizde bugüne kadar yeterince hayata geçirilememiş olması en büyük eksikliğimiz, sorunumuz olarak önümüzde duruyor. Halen Merkez İlçe ve Kemalpaşa ilçelerimiz bazı ekipleri oluşturmuş durumda. Diğer ilçelerimizde ise ekipler henüz kurulmadı. Üye sayısı yeter olan M. ilçemizde de ekiplerin kurulması ve bütün partililerin mutlaka bir ekipte görevlendirilmeleri çözümlenemedi. Ekiplerin kurulmamış olduğu ilçelerde parti eylemine üyelerin katılmasının sağlanması güç olmaktadır. Aidatların düzenli ve sürekli toplanması, bağış kaynakları bulunup değerlendirilmesi, eğitimin aktif, verimli olarak yürütülmesi, propaganda, ajitasyon gücümüzün artması ve örgütlenmeye dönük olması, toplam olarak partimizin güçlenmesinin temel çözümü çalışma ekiplerinin hayata geçirilmesine bağlıdır. İlçelerimizin bir kısmı ekipleri kuracak ve işletecek nicel ve nitel birikimi sağlamıştır. Konunun üzerine eğilmek ilçeleri bu yönde geliştirmek, artık parti eylemini her kademede örgütlü hale getirmek önümüzdeki dönemin birinci sorunu, yeni seçilecek kurulun ana görevi olacaktır.

EĞİTİM, BİLİM, ARAŞTIRMA :

Eğitim konusunda parti bütününde ideolojik birlik sağlanması için parti yayınları ve partililerin çıkardığı yayınlar daima kaynak alınmıştır. Çeşitli konulardaki parti broşürleri, Çark Başak, Yürüyüş ve Bilim Yayınları bütün eğitim çalışmalarımızda esas kaynak oldu. Bu konuda ihtiyaç duyulan çok önemli bir eksiklik de kongre hazırlıklarımız sırasında çıkan Yurt ve Dünya ile tamamlanmış oldu. Çark Başak ve diğer yayın organlarındaki yazılar doğrudan eğitim konusu yapıldı, parti ideolojisinin özümsenmesine çalışıldı. Büromuz bir dönem verimli bir çalışma yaptı. Doğrudan eğitim konuları hazırlayıp sundu, programlar hazırladı ve diğer arkadaşlarımızca hazırlanan konuların denetimini yaptı.

Araştırma konusunda ilçelerimizin ve üyelerimizin dikkatinin çekilmesi için her fırsattan yararlanıldı. Özellikle yerel sorunların araştırılması, çözüm yolları bulunması konusunda ilçelerimizi yönlendirmeye çalıştık. Bu konuda işlerlik kazanan ilçelerimizde bazı çalışmalar yapıldı ve yapılıyor. Torbalı ve Kemalpaşa ilçelerimizin tütün, pamuk, üzüm gibi ürünler üzerindeki sömürüyü açıklayan araştırmaları geliştirileceğine inandığımız bu konunun ilk ürünleri oldu.

Genel Merkezce düzenlenen merkezi eğitim seminerine 6 üyemiz katıldılar. Çok verimli olan bu seminerde işlenen konular M. İlçede de tekrarlanarak iç ilçelerdeki arkadaşlarımıza aktarılmış oldu. K. Yaka, Bornova, K. Paşa, Torbalı, Menemen gibi iç ilçelerle ulaşımı kolay dış ilçeler lokalleri olmadığı için M. ilçenin eğitim çalışmalarına katıldılar.

Bu konudaki en önemli eksiğimiz ilden ilçelere eğitim programlamak ve götürmek oldu. Birkaç çalışmanın dışında önemli birşey yapamadık. İlçelerimizin lokal eksiklikleri eğitim çalışmalarını güçleştiren bir diğer faktör oluyor.

Çark Başak ve diğer yayın organlarına yazı yazılmasının da önemli bir parti görevi olduğu kuşkusuzdur. Ancak birkaç haber ve yazı dışında ilimizden Çark Başak'a yazı yazılması sağlanamadı. Bu konuda üyelerimizde belli bir çekingenliğin olduğu gözlendi. Arkadaşlarımız kurulumuz tarafından uyarıldı, teşvik edildi. Bu çabanın geliştirilmesi, parti yayınlarına abone, satış gibi yardımların yanında haber ve yazı ile de katkıda bulunulması sağlanması gereken bir görevdir.

HABERALMA - PROPAGANDA ve BASIN KONULARI :

Bu konuda görevli il yönetim kurulu üyesi arkadaşımızın başından beri aynı görevi sürdürmesi, oluşturulan büronun da sürekli görev yapması ile olumlu gelişmeler sağlandı.

İşçi sınıfının dünya görüşünün toplumun bütün katlarında benimsetilmesine çalışılması, parti görüşlerinin yayılması için partimizin çıkardığı yayınların satışı ve dağıtımının en yaygın yapılmasıyla gelişir. Propaganda ve ajitasyonun bütün olanaklarla en yaygın olarak yapılması gerekir.

İlimiz de bir yandan genel merkezden programlanan çalışmaları yürütürken, bir yandan da kendi olanaklarını zorladı.

PROPAGANDA ÇALIŞMALARI :

Kuruluşumuzdan bu yana Genel Merkezimizce açılan bütün kampanyalara katıldık.

Bu çalışmaların dışında iki kez yapılan 9 Eylül yürüyüşlerine katıldık. İlkinde kuruluşumuzdan bir ay dahi geçmeden 30 kişiyle katıldığımız 9 Eylül'ün ikincisinde 200 kişiyi bulan arkadaşımız partinin bir yıl içinde aldığı mesafeyi onbinlerce Egeliye göstermiş oldu.

Gültepe'de ve Yazıbaşı köyünde düzenlenen kahve toplantıları ile çeşitli konularda dağıtılan bildiriler ve basın bültenleri de yerel çalışmaları oluşturdu. Özellikle işçi semtlerinde yaygınlaştırılması gereken bu tür propaganda çalışmaları ilçelerimiz tarafından da sürdürüldü.

KİTLE ÖRGÜTLERİ

İlimizde DİSK'e bağlı 16, Türk - İş'e bağlı 16, MİSK'e bağlı 2 sendikanın şube veya temsilcilikleri bulunuyor.

İlimizde sendikalı işçilerin toplama göre oranı oldukça düşük. İmalat sanayiinde çalışanların ancak % 48,5'u sendikalı. (33.965 kişi) Sendikalı işçilerin de % 83,5'u TÜRK-İŞ, % 12,7'si DİSK, % 3,8'i bağımsız sendikalara üye. (Bu sayılar Genel - İş ve Ges - İş'in DİSK'e katılmasından önce olduğu gibi doğruluk dereceleri de güvenilir değildir.) Ancak daha yeni ve sağlıklı bir istatistik yoktur.

....

Bugüne kadar Partimizin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini bir adım daha ileriye götürmeye çalışmış olan kurulumuz kongremizin seçeceği yeni arkadaşlarımızın bayrağı daha yükseklere dikeceğine olan inancıyla hepinizi selamlar.

Yaşasın Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Mücadelemiz!

Yaşasın Partimiz!

ANKARA İL KONGRESİ

9 Ocak Pazar günü toplanan Ankara İl Kongresi de bir kapalı salon toplantısı olarak gerçekleştirildi. Kongrede Genel Başkan Behice Boran bir konuşma yapmıştır.

Bu konuşmaya temel olan metin, bu sayımızda yayınlanmaktadır.

İlgili maddelerde söz alan delegeler çeşitli konulardaki görüşlerini belirtmişlerdir. Ankara İl Yönetim Kurulu'nun uzun ve ayrıntılı çalışma raporundan İç ve Dış örgütlenmeye ilişkin bazı bölümleri ve üye bileşimiyle ilgili verileri aşağıda yayınlıyoruz :

....

İLÇELERİMİZİN KURULUŞLARI VE ÇALIŞMALARI

Arkadaşlar,

Bir il örgütü ilçe örgütleri ile hayatiyet kazanır. İlçe örgütleri kurulup faaliyete geçebildikleri zaman, o il çevresinde Parti çalışması bütün boyutlarıyla ortaya konulabilir. Ankara, Türkiye'nin en çok ilçeye sahip ilidir. Dördü iç (merkez), onyedisi dış, yirmibir ilçesi vardır.

Ankara'da Parti çalışması uzun süre iki ilçenin üzerinde yürüdü: Çankaya ve Merkez ilçeler. Daha sonra Polatlı ilçemiz kuruldu. Altındağ ve Keskin'de Parti temsilcilerimiz vardı. Örgütlenme kampanyası sırasında yirmibir ilçenin tamamında ilçe örgütlerimiz kurulmuş oldu.

İlk kurulan ilçemiz Çankaya ilçesi her zaman Ankara İl Yönetim Kurulunun çalışmalarının en büyük yardımcısıydı. Ankara İl Merkezinin ve Çankaya ilçesinin aynı lokali paylaşıyor olmaları, kuruculuk döneminde il ve ilçe açısından çok verimli oldu. Çankaya ilçesi sınırları içine, Ankara'yı ikiye bölen demiryolundan itibaren şehrin güneydeki bölümü girmekteydi. Çankaya ilçesi bu bölgedeki işyerlerinde mahallelerde, kitle örgütlerinde etkin bir çalışma gösterdi. Çankaya ilçesi bugün yalnız Ankara'da değil, Türkiye çapında partimizin en çok üyeye sahip, en güçlü mahalli örgütlerinden biri olmak şerefini taşıyor.

Merkez ilçemiz, Çankaya ilçesinden bir süre sonra kuruldu ve demiryolundan itibaren şehrin kuzeyine düşen bölgedeki çalışmaları yürüttü. Merkez ilçe önce kendi bölgesinde bir lokal bulmakta zorlukla karşılaştı. Lokal açıldıktan sonra da il merkezinden ayrılmanın etkisiyle bir süre kollektif çalışmayı yerleştirmekte, insiyatif kullanmakta güçlük çekti. Yine de Merkez ilçemizin çalışmaları kısa sürede oturdu; bu ilçemiz de görevini başarıyla yerine getirdi. Merkez ilçe, bölgesindeki çalışmaların yanında, uzun süre Altındağ ve Yenimahalle'ye yönelik çalışmalar yaptı. Bu çalışmalar Altındağ ve Yenimahalle'de kurulan örgütlerimizin temeli oldu.

Yeni kurulan iç ilçelerimizden Yenimahalle ilçesi, bir lokale kavuşalı henüz iki ay olmakla birlikte önemli gelişme gösterdi. İş-

yeri ve mahalleler bakımından Ankara'nın en önemli işçi bölgesindeki bu ilçe örgütümüzün kısa zamanda partimize çok sayıda emekçi üye kazandıracağı şimdiden belli olmuştur. Altındağ ilçemiz de ilçe sınırları içinde bir lokal açılabildiği zaman çok hızlı ilerleme kaydedecektir. Kurulmuş ilişkilerin zenginliği bunu kesinlikle söyleyebilmeye izin vermektedir.

Arkadaşlar,

İl Yönetim Kurulumuzla ilçe yönetim kurulları arasındaki ilişki her zaman disiplin içinde, yüksek düzeyde bir anlayış ve partililik bağı ile birlikte yürüdü. Önümüzdeki dönem için görev alan kurulların da böylesine uyum içinde çalışabilmeleri başlıca dileğimizdir. İl Yönetim Kurulumuz, ilçe alanına giren her işte, doğrudan karar verebileceği durumlarda bile, ilçe yönetim kuruluna danışmaya özen gösterdi. Yine herhangi bir üyeye görev vermek gerektiğinde bunun ilçe kademesi aracılığıyla yapılmasına çalışıldı. Zorunlu olarak doğrudan görev verildiğinde ilçe yönetim kurulu derhal bilgilendirildi. Örgütümüzdeki kaynaşmış havaya rağmen, ilçe yönetim kurullarımız kurulların dikey kademeli bağlantısı gereğine her zaman dikkat ettiler, gereksiz ilişkilerden kaçındılar.

Yerinde ve doğru karar verebilme, girişim gösterebilme gibi niteliklerin ilçe kurullarımızda gelişmesi için çaba gösterildi. Buna rağmen ilçe kurullarımız birçok konuda karar almadan önce İl'e bilgi verdiler. Bu titizlik kuruculuk döneminde il ve ilçe kurullarının çelişkili girişimlerde bulunmalarını daha baştan önledi. Çeşitli nedenlerle sadece üç İlçe Temsilciler Toplantısı yapıldığı halde ilçelerle il arasında hiç bir sorun askıda kalmadı. Herşeye rağmen önümüzdeki dönemde İlçe Temsilcileri Toplantılarını aksatmadan sürdürmek gerekecektir. Çünkü artık iki ya da dört yerine yirmibir ilçe örgütü söz konusudur.

Örgütlenme Bürosu

Yeri gelmişken örgütlenme büromuzun koordine edici rolüne işaret etmek isteriz. Örgütlenme büromuz örgütlenme sekreterinin yönetiminde değerli bir çalışma ortaya koydu. Büroda iç ilçelerin yönetim kurullarından arkadaşlar görev almışlardı. Böylece hem her ilçenin sorunu büroya geliyor, hem de gerekli üye nakilleri, ilçelerin ve çalışma ekiplerinin görev alanları konusunda ilçe yönetim kurullarının bilgisi ve onayı başlangıçtan itibaren sağlanabiliyordu. Örgütlenme bürosu çalışma ekiplerinin nerelerde, kaç kişiyle kurulması gerektiği konusunda İl'e öneriler getirdi. İç ilçelerin görev alanları belli oldukça, gereken üye nakilleri konusunda öneriler yine örgüt bürosundan geldi. İlçelerin çalışma alanlarında karşılaştıkları zorluklardan büro kanalıyla İl Yönetim Kurulunun bilgisi oldu.

Örgütlenme bürosu çalışma ekiplerinin oluşması ve ilçelerin koordinasyonuna katkısının yanında en büyük değer taşıyan çalışmasını yaz ayları örgütlenme kampanyası boyunca yaptı. Örgütler kuruldukça büronun faaliyetleri başka bir boyut kazandı. Kurulan örgütlere Parti çalışmasını tanıtmak, buralarda seminerler vermek için görevliler gerekiyordu. İç ilçelerin işlerini aksatmadan bu soruna çözüm bulmak büronun tesbit ve önerileri ile mümkün oldu.

Yaz Ayları Örgütlenme Kampanyası

Arkadaşlar,

İl örgütümüz partimizin aldığı önemli bir kararın yerine getirilmesinde üzerine düşen görevi başarmıştır. Yaz ayları örgütlenme kampanyası boyunca Ankara'nın tüm ilçelerinde partimizin örgütlenmesi tamamlanmıştır. Dış ilçelerimizin durumu üzerinde bilgi vermeden önce yaz aylarındaki örgütlenme sürecine değinmek istiyoruz.

Yaz ayları örgütlenmesi tüm partimiz için olduğu kadar Ankara İl Örgütü için de bir sınav oldu. Ankara dışında kampanyaya katılan üyelerimizle birlikte kırkı aşan arkadaşımız, ilçe örgütlenmelerinde görev aldı. Kimine az, kimine daha çok iş düştü ama, örgütlenme çalışması arkadaşlarımızın yetişmesi için eşsiz bir okul oldu.

Ankara ilçelerinin örgütlenmesi için ilk hazırlıklar Mayıs ayından itibaren başlamıştı. Partimizin karşısında sağdan sola çeşitli politik akımların kutsal bir ittifak kurduğunu gördük. Zorlukların en başında burjuvazinin terörünün sonuçları geliyordu. Bu, küçük ilçelerde sola açık ilerici insanlar arasında belirli bir yılgınlığa neden olmuştu. Geçmişte TİP'in kuruculuğunu yapanlar, gerici güçler tarafından rahat bırakılmamıştı. Bu arkadaşlar Parti kapatılınca takibata uğramışlardı. Bugün MC iktidarının varlığı, faşistlerin saldırıları için uygun ortam yaratıyordu. Gericilik TİP kurucularına karşı bütün güçlerini pervasızca harekete geçirebilecekti. Burjuvazinin doğrudan etkisi genellikle yarattığı çekingenlikte görülüyordu. Örgütlenmede burjuvazi karşımıza daha çok CHP aracılığıyla çıkıyordu.

Genel politik planda bir burjuva partisi olan CHP'yi diğer burjuva partileriyle aynı kefeye koymuyoruz. CHP'yi demokrat, ilerici çizgide mümkün olduğu kadar tutarlı bir konuma çekmeye çalışıyoruz. Ancak Ankara ilçelerinde bunu yapmak mümkün değildi. Diğer burjuva partileriyle CHP'yi ayırmak, bizzat CHP eliyle olanaksızlaştırılıyordu. Sınıfsal köken olarak toprak ağaları, ticaret ve tarım kapitalistleri, en az gerici partilerin içinde olduğu kadar CHP ilçe örgütlerinde de vardır. Emekçi kitlelerin hâlâ besledikleri umuda rağmen, CHP ilçe örgütleri politik olarak AP ile, diğer gerici partilerle yarışmaktadır. Örneğin Kırıkkale'de, Sulakyurt'ta, Delice'de CHP'den istifa edenlerin MHP'ye geçmeleri tesadüfi bir olay değildir. Sadece Ankara için konuşalım; CHP emekçi halka hiç birşey götürmemektedir. CHP'nin mahalli yöneticileri günlerini gün etmeye, bu düzenden vurabildiklerini vurmaya çalışmaktadırlar. CHP emekçi kitlelerin gözündeki prestijini hızla yitirmektedir. Ama CHP hâlâ kafalarda, MC'nin dayanılmaz basısından kurtulmanın bir çaresi olarak da durmaktadır. İşte bu nitelikteki CHP örgütleri hiç bir faaliyette bulunamazken, sırf partimizin örgütlenmesini önlemek için kapılarındaki kilidi söktüler, partimize karşı bütün güçlerini seferber ettiler. Kimi yerde Ülkü Ocaklarıyla, kimi yerde AP ile işbirliği yapmaktan çekinmediler. Bazı yerlerde CHP ilçe örgütleri bünyesinde yer alan keskin görünümlü maocu, goşist sahte solcuları partimizin üstüne sürdüler. Lafta devrimciliği kimseye bırakmayanların, mücadele kaçağı olduklarını CHP şemsiyesi altına çekilerek gizlenmeye çalıştıklarını somut olarak gördük. İşin tuhafı CHP, TİP'e karşı provokatörlere bile kucak açıyordu. CHP örgütleri Türkiye İşçi Partisi'ni kurma çalışması içindeki emekçilere devletin, belediyelerin olanaklarıyla da baskı yapmaya çalışıyordu. İşsiz bırakma tehditlerini bol bol savuruyorlardı. Elbette en başta «oyları bölecekler» şeklindeki şantajı kullanıyorlardı. Ama şimdi biz bu politikayı sürdüren kişilere şunları söyleme hakkına sahibiz: Yanlış iş yaptılar. Kısa vadeli hesaplar uğruna kör bir politika izlediler. Türkiye İşçi Partisi'ne karşı gericilikle işbirliği yapmaları, partimizi durduramadığı gibi, CHP bu tutumundan dolayı çok şey kaybetti. TİP'e karşı boşa gitmeye mahkum çabalarını CHP'nin politikasını halka anlatmak için sürdürmüş olsalardı, kendi açılarından daha doğru bir iş yapmış olurlardı. Ne Ecevit, ne de başka bir güç CHP'ye, hiç çalışmadan seçim kazandıramaz. CHP örgütleri demokrasi savaşçılarına, sosyalistlere saldırmaktan vazgeçsinler. Gericiliği yenebilmek için hâlâ onların da yapabilecekleri şeyler olabilir. CHP'liler bir de MHP gibi faşist partilerin CHP tabanı üzerinde nasıl oynadığına bakmalıdırlar. 1970'lere kadar el altında bulundurulan bu partiye bugün burjuvazi tüm musluklarını açmış durumdadır. CHP ile bir iktidar alternatifini göz önünde tutarak CHP'yi ehlileştiren burjuvazi, MHP'yi de güçlendirmek ve geliştirmekten vazgeçmemekte, aksine tüm olanaklarıyla desteklemektedir. CHP toplarını biraz da MHP gibi partilere çevirmelidir.

Partili Arkadaşlarımız,

Örgütlenme MC'ye, CHP'ye ve sahte solculara rağmen başarıldı. Bunda üyelerimizin yanında, sempatizanlarımızın da örgütlenmenin önemini anlamalarının ve fedakarca yardımcı olmalarının rolü vardı. Yaz aylarında bir ay içinde yarı yarıya boş bir Ankara'da sırf örgütlenme bağış kampanyasında 83.000,— TL. toplanmış olması, önemli göstergelerden biridir. Bunun yanında partinin emrine özel otomobillerini veren arkadaşlarımızın katkısı da çok önemlidir. Bu araçlarla, bozuk yollarda binlerce kilometre yapıldı ve haftalar, günlere sığdırılabildi.

Türkiye İşçi Partisi'nin eriştiği örgütlenme düzeyi Parti hareketine gönül vermiş herkese kutlu olsun!

Dış İlçelerimiz

Ankara'nın dış ilçelerinin birçoğu ekonomik ve sosyal bakımdan geri bir düzeydedir. Birçok ilçenin gerçek nüfusu resmi nüfus olarak gösterilenin de altındadır. Bazılarının nüfusu üçbinden bile düşükdür. En büyük sanayi işletmelerinin, 4 - 5 işçi çalıştıran küçük un fabrikaları - değirmenler olduğu ilçeler vardır. Bu arada 150 bin nüfuslu sana-

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

yi kenti Kırıkkale de Ankara'nın ilçeleri arasındadır. Bir ilçede aktif bir Parti örgütünün ortaya çıkabilmesi, o yörenin sosyal ve ekonomik koşullarına sıkı sıkıya bağlıdır. Örgütün işlerliği konusunda tek ve belirleyici neden olmamakla beraber, bu etkiler her ilçede görülmektedir. Örneğin Kırıkkale'de işçi sınıfı içinde partimiz önemli mevziler kazanmıştır ve partimizin etkinliği hızla gelişmektedir. Keza Elmadağ, Nallıhan gibi göreli olarak ileri sanayileşmenin olduğu yörelerde partimizin gelişmesi çok umut vericidir.

Ne var ki dış ilçeler konusu Ankara için yeni ve önemli bir sorundur. Eski TİP dönemindeki sürekliliği olmayan ve yetersiz çalışmalar bir yana bırakılırsa, uzun senelerdir buralarda sol adına CHP'den başka politik akım ortaya çıkmamıştır. Türkiye İşçi Partisi bir ilçeye girene kadar, orada politika tam burjuvazinin istediği biçimde süregelmiştir. Görünüşte günlük hayattan kopuk, sadece bazı kişilere ait bir uğraş halindedir. Partimiz bir ilçede ne zaman kurulduysa, politika, başka bir deyişle sınıf mücadelesi ozaman açığa çıktı. Partimiz emekçi halktan gizlenen, bir bakıma yasaklanan politikanın nasıl toplumsal yaşamın her alanına, yenilen ekmeğe kadar uzandığını göstermektedir. Bu Ankara'nın ilçelerinde önemli bir değişikliktir ve partimiz aktif çalışabildiği ilçelerde bu değişikliği gerçekleştirmekte, zaten o yüzden şimşekleri üzerine çekmektedir. Biz bununla gurur duyarız. Ancak dış ilçe örgütlerinin bir anda merkezdekiler gibi işlerliğe kavuşacağını düşünmek de yanlış olur. Aslında birçok ilçemize üyelik müracaatları başlamıştır. Hızlı bir gelişme perspektifi gözlenmektedir. Ama bu o ilçelerde kadrolarımızın yeterli olduğu anlamına gelmez. Bir kere tamamı emekçi üyelerden kurulu yönetim kurullarının vardiya saatlerinden, ağır çalışma koşullarından dolayı, toplanma zorluğu vardır. Köylerde bulunan üyelerimiz ilçe merkezine sık sık gelememektedir. Bu nesnel koşulların yanında özel faktörlerin de büyük etkisi görülmektedir. Parti, partilik, parti işleyişi gibi kavramlar; düzenli aidat - bağış toplanması, yayın satışı, kollektif ve düzenli kurul çalışması, iç ilçelerde olduğu kadar kolay yerleşememektedir. Dış ilçelerimizin de kendi kendine yeter ilçeler haline gelmesi gereklidir. Dış ilçelerde sosyalizmin en temel konularında eğitim sorunu vardır. İl Yönetim Kurulumuzun bu durumu dikkate alarak yaptığı ilk iş, örgütlenme kampanyası sonunda toplanan İlçe Temsilciler Toplantısına Parti çalışmasının temel konularını kapsayan bir açıklayıcı belge sunmak oldu.

....

Partimizin Üyelik Durumu ve Bileşimi

Bugünkü durumda üyelerimizin çoğu merkezdeki dört ilçenin üyesidirler. 17 dış ilçenin çoğunda üye olarak sadece yönetim kurulu üyeleri vardır. Üye bileşimimiz şöyledir: (Bkz. TABLO)

....

Arkadaşlar,

Sınıfsal kökenleri bakımından üyelerimizin durumu henüz istediğimiz düzeye ulaşmamıştır. Ancak, gelişme umut vericidir. Aday üyelerimizin yarısının işçi olması, izleyebildiğimiz kadarıyla yeni üyelik müracaatlarının da büyük çoğunluğunun işçilerden olması üye yapımızı olumlu yönde etkileyecektir. Partimiz hızla üye kazanmaya çalışırken, üyelerimizin sınıfsal kökenlerine göre oranının sürekli işçi üyeler lehine gelişmesini gözetmek zorundadır. İşçi sınıfı partisi tutarlı politikası ve bilimsel ideolojisi yanında, işçi-emekçi tabanına oturdukça o sınıfın partisi olur. Bu anlamda da partimiz Ankara'da sıhhatli bir gelişime adaydır.

Esas yenmemiz gereken zorluk yönetim kademelerinde işçilerin daha az oranda temsil ediliyor olmasıdır. İşçi arkadaşlarımızdan bazıları Parti yönetimine talip olmayı düşünmemektedir bile. Ağır çalışma koşulları, zorunlu mesailer işçi arkadaşlarımızın Parti yaşamını önemli ölçüde etkilemektedir. Tam zamanını partiye verebilen arkadaşları yönetime getirme arzusu kurullarımızın yapısını önemli ölçüde etkilemiştir. Önümüzdeki dönemde ve en kısa zamanda bunu mutlaka aşmalıyız. İşçi arkadaşlarımız toplumun tümünün yönetimine ancak Parti yönetimi yoluyla hazırlanabilirler. İşçi sınıfı partisinde her kademedeki yöneticiler arasında işçilerin ağırlıkta olması gerekir. İşçi arkadaşlarımızın bir bölümünün politik olgunluğunun yeterli olmaması, önümüze çıkan başlıca bir engeldir. İşçi üyelerimizin okumak için daha az olanak ve zaman bulabildiği çok somut bir gerçektir. Bu yüzden partide özellikle işçi-emekçi üyelere dönük eğitimleri yaygınlaştırmak ve zenginleştirmek gereklidir. Önümüzdeki dönemin başlıca görevi işçi kadrolarımızı teorik ve pratik alanda nitelikçe daha yüksek bir düzeye getirmek, yönetime hazırlamaktır.

Üyelik konusunda önümüzdeki dönem bir başka esaslı görevimiz daha vardır. Partimizde üye kazanmak için gerekli iç örgütlenme yeterli düzeye geldi sayılabilir. Artık hızla üye kazanmak dönemidir. Toplumun her katında, yaşamın her alanında etkinliğimizi artırmak zorundayız. Bu da ancak üye sayımızın artmasıyle mümkün olur. Başta İl Yönetim Kurulu olmak üzere bütün kurullarımız, bütün örgütlerimiz üye sayımızı artırmak için çok büyük çaba sarfetmelidirler. Öyle sanıyoruz ki üye sayımızı önemli ölçüde artırmak, önümüzdeki dönemde stratejik bir hedef olmaktadır. Buradan, üye seçiminde dikkatsiz ve titizlikten uzak davranacağımız sonucu kesinlikle çıkarılmamalıdır. Partiyi içten yıkmak isteyecek bozguncular, bölücüler, burjuva ajanlarına bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de fırsat vermeyeceğiz. Bugüne kadar Parti içi birlik, tasfiyelerle ya da başka olağanüstü yönemlerle sağlanmadı. Demokratik merkeziyetçi işleyişe sıkı sıkıya bağlılık, Parti ilkeleri ile bağdaşmayanları, bağdaşmak istemeyenleri içimizde barındırmadı. Parti, üyelerini seçerken dikkatli davrandı. Parti düşmanları, Parti kapısından içeri girmeye dahi cesaret gösteremediler. Önümüzdeki dönemde, hızla büyüyen Partimiz aynı uyanıklığı daha geniş boyutlarda göstermek zorundadır.

....

MUĞLA İL KONGRESİ

İlçe Kongreleri tamamlanmış olan Muğla İli'nin Kongresi ise, 9 Ocak Pazar günü toplandı. Kongre'de üst kurul temsilcisi olarak bulunan Şaban Erik, bir konuşma yaptı. İl Yönetim Kurulu Çalışma Raporunda, bölgenin yerel özelliklerini şöyle açıklıyordu:

«İlimiz, coğrafi konumundan dolayı Ekonomik yapısı bakımından değişkenlik gösterir. Dalaman'daki SEKA Kâğıt fabrikası şimdilik Muğla sanayiinin belkemiğini oluşturan işçinin en yoğun olduğu tesislerdir. Fakat buradaki işçilerin birçok bölümü o yöre köylerinden olduğundan aynı zamanda tarıma bağlıdırlar. Fethiye yöresinde Etibank'da 800, Türk Maden Şirketinde 200, diğer özel şirketlerde 150 - 200 işçi çalışmakta, bu işçilerin çoğu iş saatleri dışında aileleriyle tarlada çalışabilmekteler. Milas ve Yatağan'da yağ ve sabun fabrikalarında işçiler, düşük ücretle çalışmakta, sosyal güvenceden yoksun bulunmaktadırlar.

....

«Önümüzdeki yıllarda özellikle Yatağan'da kurulacak termik santral, Yem Fabrikası ve Bodrum - Marmaris ilçelerinde AK - TUR Turizm tesisleri ilimizde geniş işçi birikimlerine yol açacaktır. Ayrıca M.T.A., Orman Tamirhanesi ve Y.S.E. işçileri de iyi bir birikimdir. Kireç Sanayi ve Kireç Ocaklarında çalışanlar ise, henüz sınıf bilincinden ... uzaktırlar.»

«Tarım üretici ve işçilerinin de sorunları çok büyüktür. ...Bu kesimde ana sorun üreticinin ürününü çok düşük fiyatlarla aracılara devretmesidir. ... Halbuki tüketici bu ürünün den çok yüksek fiyatlarla yararlanabilmektedir. Bu, özellikle yöremizin önemli ürünlerinden Narenciye ve Zeytin'de böyle olmaktadır. Tütün ve pamuk'da ise durum daha başka özellik taşır. ... Kredilerin yeterince ve zamanında üreticiye verilmemesi, üreticiyi zor durumda bırakmakta, uygulanan taban fiyatları da onları tüccarın insafına terketmektedir.»

«Deniz ürünümüz, balıkçılık ve balıkçılıkla geçimini sağlayanlar için de durum pek farklı değildir. Aracı, ürünü yok pahasına kapatıp, büyük kentlere aktarmaktadır.»

«Görüleceği üzere, yöremizde işçi sınıfı ve müttefiki yoksul köylülerin çıkarları doğrultusunda mücadele için çalışma zorunluğudur.»

DİYABAKIR İL KONGRESİ

9 Ocak Pazar günü yapılan Diyarbakır İl Kongresi'nde, üst kurul temsilcisi olarak bulunan Selahattin Uyar, bir konuşma yapmıştır. Diyarbakır İl Yönetim kurulunun Kongre'ye sunduğu Rapor'da, bölgesel sorunlar, örgütlenme durumu şöyle belirtilmektedir. :

«...Kapitalist üretim ilişkilerinin gün geçtikçe yoğunluk kazandığı ilimizde, geniş işçi kesimi önemli sorunlarla karşıkarşıyadır. İşçi

ASİL ÜYELER	işçi, sendikacı	köylü, çiftçi	aydın emekçiler (teknik eleman vb)	esnaf	öğrenci	diğer (ev kadını işsiz vb)
Merkez ilçeler	% 28	—	% 29	% 3	% 37	% 3
Dış ilçeler	% 34	% 20	% 1	% 17	% 10	% 18
Toplam	% 30	% 6	% 20	% 8	% 28	% 8
ADAY ÜYELER	% 49	—	% 9	% 2	% 36	% 4

kesiminin büyük bir bölümünün sendikaların etrafında kümelenmeleri ve diğer önemli bir kesimin sendika ve diğer sosyal haklardan yoksun olması parti hareketimiz açısından önemli bir sorundur.»

«Yine önemli bir sorun, kapitalist gelişmenin meydana getirdiği farklılaşmanın köylülük kesiminde de kendisini ağır şekilde hissettirmesidir. Özellikle köylülük kesiminde, çeşitli baskı yöntemleri ile geniş köy emekçileri ve yoksul köylüler kapitalistleşmenin baskı ve sömürüsü altındadırlar. Gün geçtikçe kapitalist sistemin mekanizması, büyük toprak sahiplerinin ve tefecilerin sömürüsü daha da yoğunlaşmaktadır. Sanayi alanlarında işçi sınıfı üzerinde yürütülen baskı, köylü kesiminde aynı boyut ve baskı ile yürütülmektedir. Toprağın belli ellerde olması nüfus uygulamaları hayati ekonomik - demokratik talepleri gündeme getirmektedir.

İl çevresinde özellikle tütün ve pamuk işçilerinin sorunları, ülkemizin genellikle tarım işçilerinin sorunları olan Tarım İş Yasası, sendikalaşma, sosyal güvenlik, demokratik ve ekonomik talepleri Parti hareketimizin önünde önemli sorunlardır. Yine çalışma ve yaşama koşulları bakımından ağır şartlar altında yaşamlarını sürdüren yoksul köylülük ve orta köylülük kesiminin toprak sorunu, kredi ve tarım araçları, kooperatifleşme sorunları gibi ekonomik ve demokratik talepleri önümüzdeki dönemde önemli sorunlarımız olmaktadır. Toprak ve tarım reformu yöremizin önemli bir sorunudur. Tarımsal üretimin yeniden örgütlendirilip düzenlenmesi, çağdaş teknolojiye kavuşturulması Parti programımızda önemli bir olgudur.

DİYARBAKIR İL ÖRGÜTÜMÜZÜN BUGÜNKÜ DURUMU

Üye ve aday üye arkadaşlarımızın sınıfsal kökenlerine göre oranı şöyledir :

İŞÇİ	% 36,13
SERBEST MESLEK	% 15,11
ÖĞRENCİ	% 39,14

İlimiz çevresiyle birlikte, sanayi ve tarım işçilerinin yoğunluk kazandığı ve gün geçtikçe bu yoğunluğun daha da geliştiği bir ildir. Üye dağılımı içinde işçi üye arkadaşlarımızın oranı azımsanmayacak bir olgudur. Özellikle partimize karşı Burjuvazi ve Küçük Burjuva Milliyetçi unsurların oluşturmaya çalıştığı tecrid politikasını da unutmamak gerekir.»

«Parti üyelerimizin önemli bir kısmının geçmiş dönemin Parti üyeleri olması, o dönemin Parti çalışmalarında etkin birer üye olarak çalışmaları, deneyli olmanın, yığınlara öncülük etmenin, örgütlenmenin de anlamlı ve önemli bir bütünleşmesi demektir. Üye ve aday üye arkadaşlarımızın hemen hemen tümü demokratik kitle örgütlerinde ve sendikalarda üyedirler. Bu üyelik 13 Kitle örgütünde sözkonusudur.»

OPEC ülkeleri ve petrol

(Baştarafı 12. sayfada)

larla donatıldı. Bu suretle ABD ve kısmen de diğer ileri kapitalist ülkelerin savaş sanayilerine büyük bir pazar açıldı. Ve halen de İran'ın başını çektiği silahlandırma yarışı devam ettiriliyor.

PETROL ZAMMININ SONUÇLARI NE OLDU?

Yukarıda yapılan kısa bir incelemede görünen odur ki, ABD petrol tekelleri eliyle yürüttüğü politika ile petrol üreticisi ülkeleri örgütlenmeye itmiş, üretimini ve dağıtımını kontrol ettiği bu enerji kaynağını, emperyalist sistem içindeki çelişkilerin kendi yararına çözümü için kullanmaya başlamıştır. Sonuçta petrole yapılan zam büyük ölçüde ABD ekonomisinin, öbür kapitalist ülkeler ekonomisine denge koymak ve giderek aralarındaki mesafeyi açarak yeniden üstünlüğünü kabul ettirebilmek amacına yönelik olarak kışkırtılmıştır. Bu açıdan bakıldığında OPEC örgütünün dağılması ne petrol üreticisi ülkelerin, ne de ABD'nin yararına olacaktır. ABD'nin çıkışları göstermelik blöfler olmaktan öteye gitmemektedir. Sonuçları özetlersek :

1 — Petrol fiatlarının yükseltilmesi, daha yüksek maliyetli olan ABD petrolünü dünya petrol maliyetleri seviyesine getirmek ve giderek daha da ucuzlatmayı amaçlıyordu.

2 — ABD özellikle kuzey bölgesindeki diğer petrol yataklarını kullanılabilir hale getirmek için petrol fiatlarının yükseltilmesinden yana tavır almak zorundaydı. Böylece giderek artan petrol ihtiyacını dış kaynaklara bağımlı olmadan karşılayabilmeyi amaçlıyordu.

3 — Petrol endüstrisinden yeni enerji kaynaklarına geçişte değişimin masraflarını çıkartarak, bu yeni üstünlüğü elde etmek istiyordu. İthal edilen petrol üzerine konan vergiler ABD hazinesine yılda 30 milyar dolar bırakmaktadır. Bu paralar tekellere yeni enerji kaynaklarının geliştirilmesi için aktarılmaktadır. Sadece 1975 yılı içinde ABD petrol tekelleri 26 milyar dolarlık araştırma harcamaları yapmışlardır.

4 — Avrupa ve Japonya ekonomilerinin petrolü tümüyle dışardan ithal etme zorunlulukları nedeniyle artan petrol fiyatları bu ülkelerin ABD ekonomisine başkaldırmalarını önleyecek başlıca silah olarak kullanılıyordu.

5 — Petrol fiyatlarının artması, ABD kamuoyunda çevre kirlenmesine karşı yürütülen tepkilerin kırılmasına ve çevre kirlenmesine aldırış etmeden yeni yatırımlar yapabilmek için tekellerin eline yeni fırsatlar geçmesine neden oldu.

6 — OPEC ülkelerinin ellerine geçen parayı yeni silahlar satın almak için kullandırma, bunun için de bölgesel anlaşmazlıkları diri tutmak, yeni anlaşmazlıklar çıkarmak ve savaş tehdidini sürekli gündemde tutmak gerekiyordu.

7 — Petrol fiatlarının yükseltilmesinden, büyük çoğunluğuyla petrol üreticisi ülkelerin halkları değil, emperyalizmle bütünleşmiş küçük bir azınlık yararlanmaktadır. Bu suretle bu ülkelerin antiemperyalist yapılarının giderek bağımlı hale getirilmesi için gerekli ortam hazırlanmış olmaktadır. Diğer yandan petrol fiatlarının yükseltilmesinden aslan payını alan ise büyük petrol tekelleri olmaktadır.

Ancak bütün bunlar sorununun sadece bir yüzünü ortaya koymaktadır. Yapılan hesapların hiç birisi kapitalizmin genel bunalımının çaresi olamamıştır. ABD yükselen petrol fiatlarıyla Avrupa ve Japonya'ya başeğdirdi ama, emperyalist sistem içinde yeni bunalımlara neden oldu. Avrupa ülkelerinde tekellerin iktidarını hedef alan sınıf mücadelesinin safları gelişmeye ve tekleşmeye başladı. Özellikle Avrupa ve Japonya'da bozulan ekonomik denge bu ülke ekonomilerinde önemli gedikler açtı. Yükselen maliyetler ve tekel kârlarına karşı kapitalizmin genel bunalımı, enflasyon ve durgunluğun bir arada görülmesi gibi yeni bir aşamaya ulaştı.

Petrol fiatlarının yükseltilmesiyle elde edilen kârlar hesaplandığı biçimde ABD'ye geri dönmedi. Petrol tekelleri elde ettikleri kârların çok az bir bölümü ABD'de yeni yatırımlara dönüşebildi. (Amerika'da ve diğer bazı gelişmiş ülkelerde sermayenin verimliliğinin daha az olması nedeniyle). Bu nedenle de ABD'de işsizlik oranı düşmedi, aksine işsizler ordusunun sayısı her geçen gün daha da arttı.

OPEC ülkelerinde biriken petrol dolarlarının ABD ve Batı Avrupa ekonomilerine fon olarak akması bu ekonomilerdeki gereksinmeyi karşılamaya yetmedi. Doların değerinin düşmesi sonucu paranın altına göre değişimi yeniden ön plana çıktı. Bundan yararlanan ülkelerin en başında da Sovyetler Birliği gelmektedir.

Artan petrol fiatları sonunda ABD ekonomisinde de gedikler vermeye başladı. Otomotiv sanayiindeki kriz diğer sanayi dallarına da sıçradı.

Orta Doğu'ya silah satma, İran haricinde doyum noktasına geldi.

Son olarak işaret edilmesi gereken önemli bir nokta da ABD'nin petrol fiatlarıyla oynarken manevra imkanının kısıtlılığıdır. Son petrol zammından sonra Zeki Yamani'nin verdiği demeç ilginçtir. Petrol fiatlarının artışının % 5 olmasını savunurken, bu kişinin söylediği Fransa ve İtalya'da komünistlerin iktidara gelmesini önlemek için petrol zammını % 5'te tuttuklarını söylemesi, artık iplerin emperyalizmin elinde olmadığını gösteren belgelerden birisidir.

Son petrol zammıyla bir kere daha görülmüştür ki; tüm dünyadaki gerici rejimlerin üç temel devrimci akımın (sosyalist sistem, ulusları işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş savaşları) gelişmesi ve güçlenmesinden doğan korkuları enternasyonal bir nitelik kazanmıştır.

Emperyalist sistem içinde sorunların çözümü için atılan her adım sorunu çözmediği gibi yeni sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

Bu arada geri ülkelerin bağımlılığı artmakta, sorunlar daha bir çözümsüz hale gelmektedir.

OPEC ÜLKELERİ VE PETROL ZAMMI

Kısaca OPEC diye tanınan petrol üreticisi ülkeler geçtiğimiz ay petrol fiyatlarına ilk altı ay için % 10 ve daha sonra da % 15 oranına çıkarmak üzere zam kararı aldılar. Bu karara Suudi Arabistan karşı çıktı, Zammın % 5 olmasını savundu ve kendi petrol satışına % 5 zam yapacağını açıkladı.

OPEC ülkelerinin alacakları zam kararları aylardır gündelik basının başlıca konularından biri olmuştur. Kararın alınması ve Suudi Arabistan'ın karara karşı çıkışı çeşitli yorumlara neden oldu. Kimileri OPEC örgütünün dağılacağını iddia ederken (ABD), İran, Suudi Arabistan'ın OPEC kararına uymamasını şöyle yorumluyordu: «ABD'li yetkililer OPEC'te yaratılan bölünmeyi sevinçle kutlamaktadırlar. Üçüncü dünya ve emperyalizme karşı mücadele eden ülkeler ise Zeki Yamani'nin davranışını nefretle karşılamışlardır.»

Gerçekten kimi ilerici yazarlar Suudi Arabistan'ın karşı çıkışını OPEC'in dağılma sürecinin başlangıcı olarak görüp, bunu ABD oyunu olarak nitelerken, yer yer de petrole yapılan zamların ABD ve petrol tekellerini çıkarlarına yaradığını söylüyorlardı. Konuya açıklık getirebilmek için OPEC örgütünün tarihçesine ve petrol zammının yarattığı etkilere kısaca değinmekte yarar var.

OPEC: PETROL ÜRETEN ÜLKELER ÖRGÜTÜ

Büyük petrol tekelleri 1957 - 58 bunalımında dünya petrol üretiminin tüketimi fazlasıyla açtığı gerekçesiyle petrol fiyatlarında ve üretici ülkelere ödedikleri vergilerde indirim yapmışlardır. Bu indirime karşı çıkan Venezuella derhal Arap ülkeleriyle temaslar kurmuş ve bu temaslar sonucunda 1960 Ağustosunda OPEC kurulmuştur. OPEC Kurucu üyeleri Irak, Küveyt, Suudi Arabistan, Venezuela idi. Daha sonra Libya, Cezayir, İran, Abudabi, Bahreyn, Nijerya ve Endonezya örgüte katıldılar.

OPEC kuruluş bildirisinde öne sürülen istekler şöyle sıralanıyordu :

1 — Petrol fiyatlarının 1960 öncesi düzeye *çıkartılması,*

2 — Petrol tekellerinin faydalandığı pazarlama indirimlerinin ortadan kaldırılması,

3 — Petrol tekellerinin ödediği «mülkiyet hakkı» nın çoğaltılması.

1960 yılında bir varil petrolün üretim maliyeti 10 centti. Varil başına 82 cent vergi ödeniyor ve bir varil ham petrol 180 cente satılıyordu. (Bu hesaba göre 88 cent petrol tekellerinin kasasına giriyordu.) Bu fiat OPEC örgütünün kurulmuş olmasına rağmen 1974 yılı başına dek değişmedi. Bu tarihte yapılan zamla bir varil petrolün satış fiyatı 1 dolar 56 cent oldu. (Tekellerin ödemeleri gereken 7 dolarlık vergi ve 10 centlik maliyet —geçen zaman içinde biraz yükselmiş olsa bile— çıkarıldığında geriye tekel kârı olarak 400 centi aşkın para kalmaktadır.)

Yukarıda anılan OPEC ülkelerinin yönetimlerini değerlendirdiğimizde büyük çoğunluğunun gerici, monarko / faşist yönetimler olduğunu ve emperyalizmin dümen suyunda bir politik çizginin izleyicileri olduklarını görmekteyiz. Oysa yapılan zamlara başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler karşı çıkmakta, hatta 1974 zammında olduğu gibi petrol kuyularının işgal edilebileceği yolunda tehditler öne sürmektedirler. O halde OPEC' in perde arkasını aralamakta yarar var.

ABD 1960'lı yıllar içinde, özellikle de bu yılların sonlarına dek Vietnam'da sürdürdüğü emperyalist savaş sonucu, savaş sanayi tekellerine akıl almaz kârlar bıraktı. Bu savaş nedeniyle ödemeler dengesinde meydana gelen açıklar, piyasaya karşılıksız para —euro dolar— sürerek karşılandı. Kapitalist dünya ülkeleri bu karşılıksız dolarları uzun süre kabule mecbur oldular. Ancak ABD'nin altın stokunu 10 misline yakın aşan bu karşılıksız paralar ABD ekonomisi için büyük sorun olmaya başladı. Doların değeri düştü, altınla değişimi durduruldu. Vietnam savaşı artık ekonomiye kaldıramıyacağı yükler getirmeye başladı.

Ancak ortak pazar ülkeleri ve Japonya geçen süre içinde tüketim malları sanayiinde büyük mesafeler almışlardı. Batı Avrupa ve bilhassa Federal Almanya ve Japonya II. Dünya savaşı sonrası silahlanmalarının kı*sıtlanması zorunluluğu nedeniyle,* savaş sanayii dışı sanayilerini geliştirerek, dünya piyasalarına hakim olmaya ve ABD mallarını geriletmeye başlamışlardı. ABD iç pazarı Japon mallarıyla dolmuştu. Vietnam savaşı ekonomiyi canlı ve ayakta tuttuğu sürece ABD'nin gelişen bu duruma pek itirazı olmadı. Ancak Amerikan ekonomisi, savaşın yükünü kaldıramaz duruma gelince ABD'nin batı Avrupa ve Japonya'ya karşı politikası ve tutumu değişti.

Nixon derhal gümrük duvarlarını yükselterek, doların devalüasyonu ve altına göre konvertibilitesini kaldırmak vb. gibi acil tedbirleri almakta gecikmedi. Alınan bu kararlar, diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin büyük tepkilerine neden oldu. Bu tepkiler sonucu, örneğin ABD tarım ürünlerinin Avrupa sınırlarını aşması büyük direniş gördü. Sosyalist sistem ve Çin'le yapılan anlaşmalar, uzay çalışmaları, aya üç defa insan gönderilmesi, hiç biri mevzii savaşların rahatlamasını getirmiyordu. Güçlenen üç devrimci akım ve çöken ekonomik durum ise buna engeldi. O halde yeni çözümler bulunmalıydı.

Sanayi çarkını döndüren enerji kaynağının başında petrol gelmektedir. Başta ABD, F. Almanya ve Japonya olmak üzere tüm ileri kapitalist ülkelerin sanayilerinin gelişmesinde bu ucuz (o zamanlar) enerji kaynağının büyük payı vardır. Günümüzde ise kullanılan petrol yatakları, dünya tüketimi karşısında yetersiz kalmak üzeredir. Buna karşılık ABD, Batı Avrupa ülkeleri ve Japonya'nın giderek artan miktarlarda petrole ihtiyaçları vardır. ABD kullandığı petrolün önemli bir kısmını kendi kaynaklarından temin ederken, Batı Avrupa ve Japonya tümünü ithal etmek zorundadır.

Ancak 1974 yılına dek ABD'nin kendi kaynaklarından elde ettiği petrol Orta Doğuda çıkarılan Batı Avrupa ve Japonya'nın kullandığı petrolden daha pahalıya mal oluyordu ABD için önce bu dengesizliği ortadan kaldırmak, sonra da petrol fiat artışlarını sürdürerek, Alaska, Kolorado, Atabaska'daki petrol yataklarını işletmeye açarak, buralardan yüksek maliyetlerde çıkarılacak petrolü kullanılabilir hale getirmek gerekiyordu.

Diğer yandan ABD'nin en çok 900 metre derinlikte ve 500 yıl yetecek miktarda zengin kömür yataklarını, petrol fiatlarının yükselmesiyle maliyetler açısından kullanılabilir hale getirmek ve nihayet elde edilen üstünlükleri yeni teknolojik bulgularla pekiştirmek gerekiyordu. Örneğin nükleer jeotermik ve güneş enerjilerinin kullanılmasına geçecek bir plan hazırlanmaya çalışılıyordu. Bu suretle emperyalist sistem içinde ABD ile diğer ileri kapitalist ülkeler arasında mesafe açılacak ve ABD'nin kayıtsız üstünlüğü yeniden kabul edilecekti. Yapılan hesap buydu. Açıklanan rakamlara göre son iki yıl içinde dünya uranyum rezervlerinin % 8'i, Amerikan kömür madenlerinin 1/3'ü petrol tekellerinin eline geçti.

OPEC ZAMMI VE KURULAN DENGE

1974 yılında yapılan OPEC zammı dünya petrol çıkarım maliyetlerini, ABD petrol çıkarım maliyetleri seviyesine getirdi. Buna *karşılık* Batı *Avrupa ve Japonya'nın* petrol giderleri ve dolayısıyle sanayi ürünleri maliyetleri arttı. Ve görünürde bir denge kuruldu. Ancak ABD'nin kuzey kıyılarındaki petrol yatakları ve kömür rezervleri maliyetler açısından yine de kullanılabilecek durumda değildi.

Yapılan petrol zammı petrol üreticisi ülkelerin elinde büyük miktarda petrol dolarlarının birikmesine neden oldu. ABD ve ileri kapitalist ülkeler bu biriken dolarların kullanılabilmesi için hiç bir fırsatı kaçırmadılar. Yapılan hesaplara göre sadece 1974 yılında 11 milyar petrol doları ABD'ye, 21 milyarı ise Batı Avrupa'daki yatırımlara akıtıldı. Diğer yandan İsrail - Arap anlaşmazlığı, sürekli savaş tehdidi ve çıkarılan savaşlar nedeniyle Arap ülkeleri ellerinde biriken dolarların önemli bir kısmını yeni silah, araç ve gereçlerine yatırdılar. Orta Doğu modern silahların denendiği yeni savaşlara sahne oldu. Diğer yandan Basra Körfezinde İngiliz emperyalizminin bıraktığı boşluğu doldurma görevi verilen faşist Şah rejimi durmadan yeni silah-

(Devamı 11. sayfada)

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü : Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL Tel: 45 92 01 ● Abone: 24 sayı için 35.— TL. Yurtdışı: 70.— TL. ● Dizgi-Tertip : Başaran Matbaası ● Baskı : Ufuk Matbaası — Tel. : 26 43 09